

K **peyama**
ku **nd**

Şivan
Perwer
dîca

www.arsivakurdî.org

Kemalîzm, ji bo tevgera Kurd kansêreke bê derman e, mirin e!

Bayram Ayaz

Serokkomarê Tirkîyê Ahmet Necdet Sezer, roja 29.10.2004 ji boyî 81 saliya damezirandina dewleta Tirk axaftinek fermî kir. Ev gotar, çarçoveya Kemalîzmê ya îroyîn diyar dîke. Kemalîst li nav çavên Kurdan û dinya demokrat dinêrin û dibêjin „ev heştê û yek sal in me çî kiriye, em hê li ser ya xwe ne û emê di demên pêş de jî li ser vê xeta xwe wisa bimeşin“. Di resepsiyona pîrozkirinê de, Serleşkerê ordiyê Or-

Gotara Serokkomarê Tirkîyê A. Necdet Sezer em dikarin bi hêsani wek manifestoyek dewletê û generalên kemalîst têbigihin.

general Hilmî Ozkok jî hin bir û hizrên xwe ji medyaya Tirkî aşkere kir ku ew jî nefsa gotinên N. Sezer bûn û nêrinên dewletê tamam dikirin.

Gotarên Serokkomarê Tirkîyê yên salvegera damezirandina Cumhuriya Tirkîyê de girîng in. Dewlet bi navê Serokkomar, bi van gotaran her sal çarçoveya politikaya xwe radigihîne raya giştî ya hundir û derveyê welêt. Politikaya dewleta Tirk di belgenameyê de hatiye diyarkirin. Ji vê belgenameyê re „pirtûka sor“ tê gotin. Ev belge-name bi eslê xwe ji terefê ordiya Tirk ve li ser navê „Millî Güvenlik Kurulu“ (Licna Parastina Nete-wiyî) tê nivisandin. Axaftinên

Serleşkerê ordiya Tirk yên roja 31ê Tebaxê (Roja „Serketina şerê Rizgariya Tirkan“) û yên salvegera damezirandina dewleta Tirkîyê, kurtenivîsên „pirtûka sor“ in. Bi taybetî di van axaftinan de, dewlet peyamên politik-stratejîk li gor rojeva siyasî radigihîne rayagistî.

Pirsên sereke di van axaftinan de ev in: Endametiya Yekîtiya Ewrûpayê, guherînên ku di vê pêvejoyê de di sistema dewleta Tirk de çêdibin û yên ku dê hêj bîn çêkîrin, û pirsê herî nazik jî bê guman doza kêmeteweyan û pirsê Kurd e.

Serokkomarê Tirkîyê A. Necdet Sezer, kemalîstekî statûkoperest e. Ew îro di nav dewletê de nêriya generalan û hemû hêzên statûkoperêz û kemalîst dîke. Gotara vî merivî em dikarin bi hêsani wek manifestoyek dewletê û generalên kemalîst têbigihin.

Peyama dewleta Tirk ev e: Dewleta Tirk, li gora nêrinên Ataturk, li ser bingehê yek netewetiye, yek dewletbûn û yek welatiye hatiye damezirandin. Ev neteweyê navê wê Tirk e, dewlet dewleta neteweya Tirk e û welatê ku ew dewlet bi navê neteweya Tirk li ser vê axê xwedî desthilatdar e, yek perçe ye, zimanê fermî yê vî wejatî û vî dewletê Tirkî ye. Ev nêrin stûnên dewleta Tirk in, bingehê vî sistemê di zagona bingehîn ya sala 1924ê de hatiye danîn, di pêvejoya endametiya Yekîtiya Ewrûpayê de jî ev çarçove de bimîne û em ne amade û ne razî ne, yekîtiya millet û welat û dewletê bi tu hêzî re muneqeşe bikin. Hin hemwelatiyên Tirk

yên ku ji derveyê Tirkî bi zimanêkî din diaxivin, ew jî dikarin di jiyana xwe ya prîvat de bi vî zimanî biaxivin û çanda xwe pêşde bibin, lê bila doz û daxwazek ji dewletê nekin. Pirsê ziman û çanda vana dimîne wek pirsêke jiyana prîvat.

Serleşkerê ordiyê Orgeneral Hilmî Ozkok, digel van nêrinan hizreke gelek balkêş jî lê zêde dîke. Ew dibêje: „Anadolu bû cih û warekî wisa, li vî derê bi hevkelîna etnikî li hemberê cudahiye etnikî bi ser ket. Ev prosa ku Ataturk dest pê kiribû ji bo neteweya Tirk hêj bi dawî nehatiye.“

Eger em van gotinên Serleşkerê Tirk Orgeneral H. Ozkok li rastiya îroyîn wergerînin, ew tîrî vî wateyê: „Ataturk dewletek Tirk damezirand û kêmeteweyan etnik yên ne Tirk di nav Tirkan de he-land, neteweya Tirk xurt bû. Di vî karî de Anadolu bi serket, lê hêj karê me bi dawî nehatiye, me heta îro hêj nekarî hineka bi tamamî bikin Tirk, em divê vî karê xwe bidomînin û biserkevin.“

Tiştên General Ozkok dibêje rast in. Li gorî lêkolînên etnografîk û etimolojîk li Anadolîyê (û li Kurdîstanê) 47 gel û komikên etnikî, kulturî cûr be cûr jiyane. Îro hema bêje kes nemaye, hemî bûnê Tirk, esl û fêslê xwe ji bir kirine. Belkî çend sed kes jî vî komikê, ji wê komikê mabin, lê ew jî newêrin qala cudahiye xwe bikin. Yên li ser xwe man e, gelê Kurd e. Vêca çî bi serê me tînin, ne hewce ye em li vî derê bi dîr û dirêj binivîsin. Pirsê ku general dibêje „me karê xwe hêj tamam nekiriye“, pirsê Kurdan e. Vêca ew dixwazin vî karê xwe ji

temam bikin.

Ha, Kemalîzm ev e. Yanî polîtîkaya tunekirina gel û kêmeteweyan ne Tirk e! Ev heştê û yek salin, di bin navê Cumhuriya Tirkîyê de vî karî dikin. Îro jî dibêjin „me ev karê xwe hêj tamam nekiriye, bila dinyaya demokrat, bila Yekîtiya Ewrûpayê di vî karî de tevli işê me nebe, dersa miro-

Ha, Kemalîzm ev e. Yanî polîtîkaya tunekirina gel û kêmeteweyan ne Tirk e! Ev heştê û yek salin, di

vayetiye, demokratiye, liberaliye nede me û pêşî li me negire. Em divê karê Kurdan jî tamam bikin, wan jî bi tamamî bikin Tirk!“

Kemalîzm ev e. Kemalîzm hemî tiştê dewleta Tirk e. Kemalîzm, ji bo me Kurdan û tevgera welatparêza Kurd kansêre, nexweşiyake mirinê ye. Kemalîzm xwestiye û dixwaze gelê Kurd ji tarixê rake.

Kes bila pesnê Kemalîzmê ji Kurdan re nede. Yên ku hêj dixwazin dûvikiya Kemalîstan bikin, bila dersa xwe ya dawî ji gotinên A. Necdet Sezer û Orgeneral Hilmî Ozkok bigrin.

Sasî û tawanbariyek mezin e ku yek ji xwe re bêje ez Kurd im û pesnê Kemalîzmê bide.

Ev li me kêmbû!

Fadil Ozcelik

Partiya DEHAPê li Paytextê Kurdistanê, li Amedê salvegera damezirandina Komara Tirkîyê (KT) bi Kurda da pîrozkirin. Wek tê zanîn KT li ser bingeha parvekirina Kurdistanê hat damezirandin û di 29ê mehê de 81saliya xwe pîroz kir. DEHAPê li du taxên Amedê bi beşdariya ciwan û jinên Kurd ve bi govend û dîrîşmên „Tirk-Kurd bira ne, yên cudatiyê dikin bêbext in“, „Bijî Komara Demokratîk“ û „Bijî Yekîtiya Gelan“ pîrozbayiya alternetîf lidarxist. Ji van dirîşman „Tirk-Kurd bira ne, yên cudatiyê dikin bêbext in“ dirîşmayek DEHAPê û parêzgerên gundan muştêrek e. Heta berî girtina Ocalan, parêzgerên gundan û pê re artêşa Tirkî li himber PKKê û dûvikê wê DEHAPê diqiriyên. Mala Xwedê ava be ku me ev roj jî dît; Xain û welatparêz ji bo yekîti û biratiyê gava yekem avêtin. Bi xwe her tişt bi gava yekem dest pê dîke. Piştê du, sê,

çar.. Îcar pirs ev e; gelo kî ber bi kê ve hat? Welatparêz dibin xain an xain dibin welatparêz? DEHAPê dişibe parêzgeran an parêzger dibin DEHAPê? Lê pîrsêk din derdikeve holê, ma ev şerê rêberê DEHAPê û Parêzgeran li çiya ji ber çî û ji bo çiyê?

Ger hûn ji me bipirsîn! Ji xêndî na-

vên xwe yên resmî, kîja nav divê li kê bibe an bi nav lêkirinê fenomen dikare çiqasî bê ronîkirin, bila herkes bersîva xwe bibîne.

Lê tiştê eşkere ye ku ne parêzger ber bi DEHAPê lê bi fikir û helwesta rêberê xwe DEHAPê nêzikî parêzgeran dibe.

Belê isal 81 saliya damezirandina KT bi du merasim û ji aliyê du terefan hat pîroz kirin.

Madem ku cejin yek e, salek din çima bi yek merasim û bi yek dengî pîroz nebe?

Salvegera damezirandina KT li bajarê Ocalan, navçeya Suruçê jî ji aliyê jinên DEHAPê bi pankarta „Demokratik Cumhuriyet“ hat pîroz kirin.

Em nivîsa xwe bi peyvek Bertolt Brecht bi dawî binin: Kesê ku ji bo dawa xwe tenekoşe, wê ji bo dawa dijmin tîbikoşe.

IMPRESSUM

XWEDÎYÊ ROJNAMEYÊ
PEYAMA KURD YERLAG
PEYAMA KURD
THOMAS-MANN-STR. 22, 53111 BONN / GERMANY
FON: +49 (0)228 18 00 654
+49 (0)228 18 00 655
FAX: +49 (0)228 18 00 656
WWW.PEYAMA-KURD.COM
INFO@PEYAMA-KURD.COM

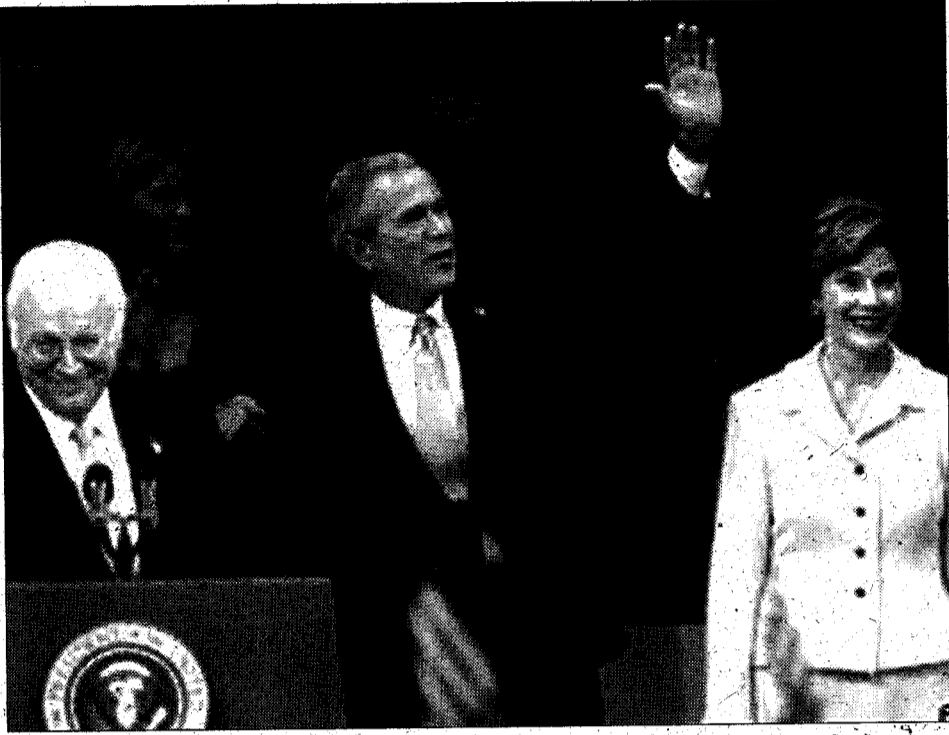
REDAKSİYON
KURMANCIYA JORIN
FADIL OZCELİK (EDITÖR BAŞKAN),
SIRWAN HECI BERKO (EDITÖR ROJAVE û DÎRÎŞMAN),
SILBMAN ALMANYI (SA), Z. PIRKEMAL (MAGAZIN û
BÊHÎNDAN 22)

KİRDÎ (ZAZAKI)
SERELVAN KURU (EDITÖR 24)

KURMANCIYA JERIN
DANA ALI, VENUS FAIG, SIKMAN AZIZ,
NIZAR ÇAR, COTYAR DAKIRD, MANSUR SİDE,
MUSTAFA ÇIYARTAY

PEYAMA KURD Î MAREX XWE DÎNÊ, LÊ ÎRÎŞMÊN JÊ RE TÊNE
SANDIN, KU ÊRÎKÊ EW JÎ ALIYÊ RÎZMÂN û RASTNÎVÎNÊ
VE DÎ SERASTKIRINA BÊHEMAN DE AZAD E. PEYAMA KURD
BERHEMA KU JÊ RE TÊ SANDIN û BÊNE LÎ ÇIYÊK DÎN NÂTÎBÊ
DEAVKIRIN, NAWESIN.

Hilbijartinên Amerîkayê

Li gor anketên çêbûyî xort û ciwanan dengên xwe dane Kerry û kesên ku xwe wek xiristiyanên dîndar binavdikin dengên xwe dane Bush. Ji aliyê din tê ragihandin ku tirs û bandora terore bandorek mezin li ser hilbijêran kiriye û ev jî bi kêrî George Bush hatiye.

Li gor baweriya hilbijêran, peyv û vîdeoya Bin ladin bi piranî bi kêrî hilbijartina Bush hatiye. Hinek jî bawerîna ku ev bi kêrî Kerry hatiye. Li gor ankêtan, ji hilbijêran sedî 46 mêr û jî sedî 54 jin in.

Piştî ku serketina Bush eşkere bû, peyamên pîrozbahiyê jî yeko yeko li dû hev hatin. Rayedarên welatên mîna Îtalya, Australya, Polonya, Almanya,

Îran, Tîrkiye û gelekên din peyamên xwe ji Bush re şandin û ew pîroz kirin. Herweha serokwezîrê Iraqê Ayad Allawî jî bi peyama xwe Bush pîroz kir.

George Bush wê 4 salên din jî li qesra spî rûnê. George Bush di sala 1946 an de ji dayik bûye. Ew li Texasê li bajarên Midland û Houstonê mezin bûye. Di sala 1968 an de zanîngeha Yale xilaskirîye û di hêza leşgeriya Amerîkayê de wek pilotê şer wezîfedar bûye. Bush, di sala 1975 an de li Hatvard Business Schoolê mastera xwe girtiye û ketiye karê enerjîyê. Piştî wê ew dikeve karê petrolê (neftê). Di sala 1994 an de bu Waliyê Texasê.

George W. Bush kî ye?

Lawê serokê Amerîkayê yê 41. George Bush, George W. Bush di 6ê meha Tirmeha 1946an de li Connecticutê hatiye dinyê. Bush, di 1968an de zanîngeha Yale beşa dirokê qedand û li Texasê mihafîziya netewî ya hawayê de wek pilotê F-102 kar kir.

Bush, di sala 1975an de di zanîngeha Harvard Business School de master çêkir û piştra li Milandê dest bi ticareta petrolê kir.

Bush di 1994an de bû waliyê Texasê

Bush, 8ê meha Çiriya paşîn sala 1994an de wek waliyê Texasê hat hilbijartin. Bush heta sala 2001an li Texasê walîtt kir.

Serok George W. Bush, di 20ê Çi-leya paşîn sala 2001an de li ser textê Qesra spî rûnişt. Ew di dethiladariya xwe ya 4 salan de bûyara 11 Îlonê, şerên Afganistanê û Iraqê jî ya. Alagirên Bush, wî wek serokekî bi hêz û xwedî biryar dibinin. Lê muhalifên Bush, wî erîşkar, bêhesap, lezgin û nedûrbîn dibinin.

Operasyona li dijî Usame Bin Ladin

Bush piştî bûyerên 11ê Îlonê erîş

bir ser meqerên El Qaide yê li Afganistanê. Amerîka, di encama vî şerî de li Afganistanê rejîma Taleban hilweşand û piştî hilbijartinên demokratîk hukumetêk nû hat damezirandin.

Operasyona Bush ya Iraqê

Bush Iraq, Iran û Sûriye wek herêmên xirabiyê bi nav kir û erîş bir ser Iraqê. Di dawîya şerê Iraqê de rejîma Baas têk çû û hukumetêk demî hat damezirandin. George W. Bush li Iraqê karê ku bavê wî nivçe hiştî bû, temam kir. Kurdan jî azadiya ku piştî şerê Kendavê bi dest xistibûn, zexm kirin.

George W. Bush, kesekî olperest e. Ew yek jî serokên Amerîka yê herî olperest tê hesabandin. Ew jî mezheba Methodist ku nêzikî terîqeta Evangelişt e. Bush zewiciye û xwe-diye 2 keçikan e.

Bush dev jî stratejiya şerê sar berda, lê stratejiyek nû ya ewleyî ya netewî afirand. Li gorî vê stratejiyê hin dijiminê te nebihêz e, dive tu lê bide. Ev stratejî piştî bûyerên 11ê Îlonê hat afirandin û bi şerê Iraqê re jî hat ceribandin.

Ji artêşa Tirk plana mudaxeleya Kerkûkê

Ji Tîrkiyê bi destûra Amerîkayê dengê dagirkirina Kerkûkê tê. Amerîka ev nûçe tekzîb kir. YNK bersiv da û carek din dubare kir: Kerkûk dilê Kurdistan e!

Li gor plana ku di civîna Heyeta Lewlekariya Nêtewî (MGK) de ku di 27ê Çiriya paşîn de pêk hatiye, Hêzên Çekdariyên Tirk (TSK) hesab dike ku bi 20 hezar leşkerî têkeve Kurdistanê başûr. Tê ragihandin ku Dewletên Yekbûyî yê Amerîka (DYA) ku naxwaze Kerkûk têkeve bin kontrola Kurdan bi çavê sarî jî ve plana Tirkan nanêre. Helwesta hikumeta Iraqê navendî li hîmber vê planê ne eşkere ye.

Tîrkiye di her platformê de ragihandiye ku guherandina statuya Kerkûkê qebûl nake. Lê grûbên Kurdistanî bi nêrîna ku, di pêvajoya muzakeriyên 17ê Çi-leya Paşînê de Tîrkiye nikare hewldanek Yekîtiya Awrûpa (YA) aciz bike, hereket dikin. Ji ber vê yekê Ankara carek din ragihand, ku çî dibe bila bibe Tîrkiye jî bo rê li ber hewldanên ku encama helandin û tirsandina Tirkmenan derdixe holê bigire, wê hereket bike.

TSK planek bi hêzek 20 hezar leşkerî hazir kiriye. Ev plan di 14ê meha Çiriya Paşîn, di civînê de bi hikûmetê re hatiye parvekirin. Di civînê de hemû rayedarên dewletê beşdar bûne.

Fermandarê Hêzên Bêjeyî (zemînî) Orgeneral Yaşar Buyukanit di 20 Çiriya Paşîn de roja Çarşemê li Amedê vekolin kir. Karê li sinor, bicîhkirina artêşê temam kir.

Ji Amerîka Lambeya Kesik

Tê ragihandin ku Amerîka, di vê çarçovê de li hîmber dernakeve. Çavkaniyên ku zanyarî daye Cumhuriyetê dibêjin ku guhê xwe bidin daxuyaniyên Sefîrê DYA li Ankarê. Di her fîrsetê de diyar dike ku ji bo Kerkûkê endîşe dike.

Ankara guh li hilbijartinên Amerîkayê belkirine. Endîşeya, ku Kerry leşkerê xwe bikîşîne wê rewşa ne diyar li Iraqê zêdetir bike, hakim e. Ankara planê xwe li ser senaryoya ku li vî welatî di demek dirêj de istikrar pêk nayê çêdike.

Wezaretê Derve Dagirkirina Kerkûkê inkar nake.

Berdevkê Wezaretê Derve Namik Tan di derheqê nûçeya rojnameya Cumhuriyetê de ragihandinek kir û di axaftina xwe de di mijara mudaxaleya Kerkûkê de ifadeyên zelal bikar ne anî. Namik Tan dibêje ku di civîna MGKê de biryara piştigirîya li Iraqê tesis kirina istikrarê hatiye girtin.

Sefaretê DYA: "Nûçe ne rast e"

Ev nûçeya ku, TSK bi 20 hezar leşkerî plan dike ku mudaxaleyî Kerkûkê bike û Amerîka jî bo vê yekê lambeya kesk jî Tîrkiyê re vêxistiye, ji aliyê Wezaretê DYA hat pûçkirin. Berpirsiyarê Sefaretê dibêjin ku ne bi hikumeta Tirk re û ne bi artêşa Tirk re di mijara operasyonêkê derveyî sinor tu hevdiya nekirine. Rojnameya Radikal dinivîse ku çavkaniyên Sefaretê derve jî gotin ku haziriya operasyonêkê nakin.

YNK: Kerkûk bajarê Kurdistanê ye

Yekîtiya Niştîmanî Kurdistan (YNK) li ser daxuyaniya artêşa Tirk di eynî rojê de agahdariyek nivîskî belav kir. YNK dibêje ku li gor dirok û belgeyan Kerkûk bajarê Kurdistanê ye û dewlemendiyên siruştî yê Kerkûkê jî bo hemû gelê Iraqê ye.

"Em destûr nadin ku mudaxaleyî karê hundurê Iraqê bibe"

Di daxuyaniya YNKê de tê gotin ku em endîşeyên dewletên cîran fêm dikin lê destûr nadin ku mudaxaleyî karên hundir ên Iraqê bibe. Ji dêvla tehdît û mesajên hişk divê mesajên aşîtiyê bê dayin. YNK di daxuyaniya xwe de carek din bal dikîşîne ku Kerkûk bajarê Kurdistanê ye û dibêje ku "Li vir Tirkmen û Ereb bi biratî dikarin bijin." ■

AKP û artêşa Tirkîyê Ocalan çêtir fêm dike

Abdullah Ocalan aligirên xwe tawanbar kir

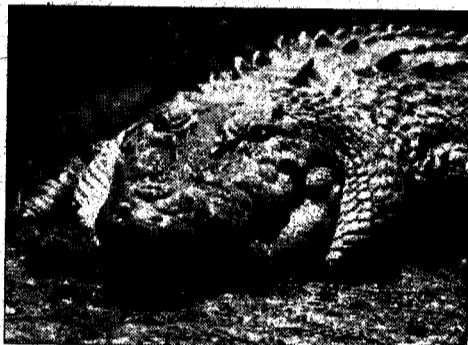
PK - Abdullah Ocalan di hevdîtina xwe ya bi parêzgerên xwe re (27.10.2004) wek her tim vê carê jî aligirên xwe tawanbar kir û got, ku artêş û hikûmeta Tirk fikirên min çêtir fêm dike. Ocalan dibêje ku fikirên wî rojnamevanê Tirk Fikret Bila ku bi nêzikariya xwe ya bi artêş û istixbarata Tirk re tê nasîkirin, ew baş fêm kiriye û di derheqa wî de pirtûkek heja

"Hangî PKK" nivisandiyê. Ocalan gazincên xwe tîne zimên ku qandî Kurd karibin bi sedan pirtûk di derbarê wî de binivîsinin materiyal dide wan lê kesekî bikêrhatî dernakeve. Ocalan radigehîne ku ew yekîtî û yekbeşiya Tirkîyê ji her kesî bêtir dixwaze û dom dike,

"Em nabêjin bila zimanê Kurdî bibe zimanê fermî." Parêzgerên Ocalan digihînin wî ku Ahmet Turk û Murat Boztrak navên ku ji bo serokatiya hevbeş a partiya nû ku Ocalan bi xwe derxistibû pêş, ji ber xebatek nû û beşdariya wan nerast dibînin. Turk û Boztrak ji Ocalan daxwaz dikin ku daxuyaniyekê bide ku xelk bi xwe serokatiyê diyar bike. Ji ber vê yekê Ocalan biryara xwe diguherîne û fermanek nû belav dike, "Nav ne girîng e. Ev partiya hemû Tirkîyê ye. Ez hemû navan paşde dikşînim. Navan bila gel hilibijêre

Li çemê Dîclê krokodîl hene

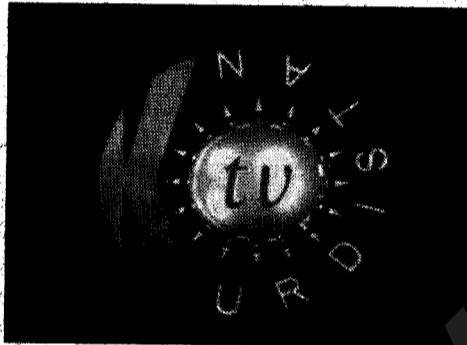

Amed - Xortekî bi navê Nevzat Ayata wextê li ber çemê Dîclê li apê xweyê windabûyî digeriya, idîa dike ku du krokodîl dîtîye. Ayata dibêje ku du hevalên li gel wî jî krokodîl dîtîne. Zanîyar radigihînin ku ava çemê Dîclê ji bo jiyana krokodîlan bikêrhatî ye. Zoolog Prof. Dr. Erhan Unlu radigihîne ku krokodîl jî wek çend cûrên heywanên din dikarin di her avê de bijîn.

Dîclê û Firat ne warê jiyana krokodîlan e. Lê ger hinekan çêlik berdabin dibe ku nemiribin û li wir mezin bûn.

Ev idîa hîn bi awayekî resmî nehatiye teyîdkirin.

Kurdistan TV berê xwe dide Australya û Zelanda nû

Êdî wê Kurdistan TV weşanên xwe bighîne Çîn, Japonya, Australya û Zelanda nû. Di 30ê Ciriya Pêşîn de li Hewlêrê berpîrsiyarê Kurdistan Tv û direktorê United Cable Broadcasting-International (UCB-I) hatin ba hev û civînek çapemeniyê lidarxistin. Di agahiya çapemeniyê de eşkere bû, ku wê Kurdistan TV êdî li Çîn, Japonya, Australya û Zelanda nû jî bê temaşekirin. Ev nûçe di nav Kurdên Australya de bû mizgîniya xêrê û êdî Kurdên Australya jî wê karibin li Kurdistan TV temaşebikin û ji Kurdistanê agahdarbin.

Rêxistinên kurd ên Başûrê Kurdistanê gotinên xwe kirin yek

Rêxistinên kurd ên li Iraqê : Ger daxwazên me bi cih neyên emê hilibijartinên li Iraqê boykot bikin

Silêmanî

Wêne: Malpera Silêmany

SILÊMANÎ - Li bajarê Silêmaniya li Başûrê Kurdistanê, 18 partî hatin cem hev û civînek li dar xistin, PDK, YNK û PÇDK jî beşdarî civînê bûn. Di civînê de, mijarên weki hilibijartinên li Iraqê û pîrsgerîka Kerkûkê hatin niqaşkirin. Rêxistinên ku beşdarî civînê bûn, dan zanîn ku daxwazên wan bi cih neyên, dê hilibijartinên li Iraqê boykot bikin.

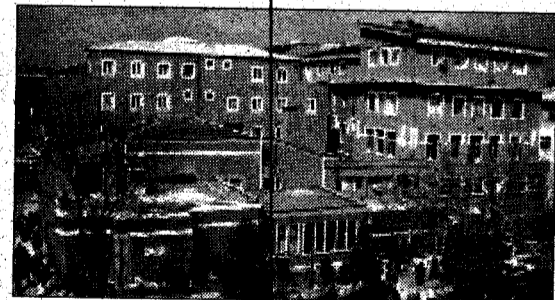
Civîn, ji aliyê Tevgera Demokrasiya Kurdistanê ve hate organîzekirin. Nûnerên rêxistin û partiyên beşdarî civînê bûn. Di civînê de, mijarên weki hilibijartinên li Iraqê, hilibijartinên parlamentoyê ku dê li Kurdistanê pêk bînin, Kerkûk û êrişên ku zêde bûne hatin niqaşkirin. Di civînê de ji bo avakirina komîsyonek ku daxwazên partî û rêxistinên binirxîne û biryar bide, biryar hate dayîn. Di civînê de, nêrînek hevbeş derket holê. Li gorî vê yekê, ger ku hikûmeta navendî ya Iraqê û rêveberiya hevgirtî ya li welêt, ger ku daxwazên rêxistinên kurdan bi cih neyên, dê hilibijartinên li Iraqê bînin boykotkirin. Her wiha di civînê

de biryarek din jî hate dayîn. Li gorî vê biryarê jî, tê xwestin ku bajarên weki Xaneqîn û Kerkûkê, bi Kurdistanê ve bînin girêdan. Di civînê de biryarên wiha jî hatin dayîn: Dê deklarasyonek bê avakirin. Piştî ku ji bo îmzeya serokan hate pêşkêşkirin, dê ji Komîsyona Bilind a Hilibijartinê ya Iraqê re, ji Parlamentoya Kurdistanê û ji Hikûmeta Navendî ya Iraqê re bê şandin.

Partî û rêxistinên weki YNK, PDK, Partî Rizgarî Neteweyî Tirkmen, Girdûnaweyî Nîştîmanî Tirkmen, Partî Tirkmenî Iraq, Cemîatî Birayî Tirkmen, Bizutneweyî Cotyaran û Çewsanaweyî Kurdistan, Yekgirtî Îslamî Kurdistan, Komelayî Îslamî Kurdistan, Partî Parêgeranî Kurdistan, Partî Çareserî Demokrasi Kurdistan, Hizbî Rizgarî Kurdistan, Bizutneweyî Millî Kurdistan, Partî Demokratî Tirkman, Partî Karê Demokratî Kurdistan, Hizbî Zahmetkeşanî Kurdistan, Hizbî Sosyalîst Demokratî Kurdistan, Bizutneweyî Demokrasi xwezî Kurdistan beşdarî civînê bûn.

Li Kurdistanê "brîna reş" zêde dibe

Li herêma Kurdistanê bi zilaman re cegera sor (kezeba sor-sorsork) û bi jinan re jî reşbrîna çîçikan zêdetir dibe.

Amed - Li gora Kubilay Inanç -pisporê radyasyon onkolojî yê nexweşxana Amedê - li Kurdistanê brîna reş (penceşêr-kanser) her ku diçe zêdetir dibe.

Li gor ragihandinê, li herêma Kurdistanê bi zilaman re cegera sor (kezeba sor-sorsork) û bi jinan re jî reşbrîna çîçikan zêdetir dibe. Bi taybet bi zilaman derûdora herêma Amedê re reşbrîna malzarên (hucre) sorsorkê tê dîtîn. Kubilay Inanç, dibêje, ku ji ba-

jerên mina Amed, Batman, Mêrdîn, Ruha û Elezîzê gellek nexweş serî li wan dixin û di wan 8 mehên talî de 322 nexweş hatîne tedawî û dermankirin. Li gor agahiya wî, bi jinên derûdora Amedê re jî reşbrîna çîçikan tê dîtîn. Inanç, destnîşan dike ku ji %70 jinên ku serî li wan dixin ji nehiya Erxeniyê ne. Li gor wî ev nexweşî ne derbasêher e. Ev nexweşî bi metodên kemoterapî, cerrahî, radyoterapî tîn pol andin (sinifandin) û tedawîkirin.

Bibe aboneya /ê Peyama Kurd

Nav / Paşnav:

Navnîşan:

USA, Kanada û Austuralya

6 mehan: 70, €

Salekê: 120, €

Welatên Yekîtiya Ewropa

6 mehan: 60,00 €

Salekê: 90,00 €

Elmanya:

6 mehan: 50,00 €

Salekê: 70,00 €

Commerzbank Bonn

V. Efe/Peyama Kurd

Konto: 1007947

BLZ: 38040007

Konto:

V. Efe/Peyama Kurd

IBAN: DE38 3804 0007 0100 7947 00

BIC: COBADEFFXXX

Ji bo welatên din teklîyê bi rojnameyê re deynin.

Peyama Kurd, Thomas-Mann-Str. 22, 53111 Bonn, Germany

Tel.: +49 (228) 18 00 654 - 18 00 655, Faks: +49 (228) 18 00 656

www.peyama-kurd.com, eMail: info@peyama-kurd.com

Amerîkî bi tenê dijîn

Amerika - Amerîkî ji jiyana bitenê hez dikin. Li gor reqeman li vî welatî ji her 100 kesî 26 kes bi serê xwe dijî. Di listê de bi 24 kesan Avûstûralya û Kanada di dora duyemîn de cih distînin. Portekîz bi 4 kesan li du hemû welatan dimîne.

Liste weha bi rêz dibe % Amerika 26, Avûstûralya 24, Kanada 24, Japonya 23, Zelanda nû 20, Norveç 19, Danîmarka 17, Finlandiya 15, Almanya 14, Avûstûrya 12, Fransa 12, Belçîka 10, Luksemburg 9, Yûnanistan 7 û Portekîz 4

Gelek ol hîn bibe xweşbîn bibe

Awrûpa - Li Awrûpa di demek ku mijara poşiyê û kiryarên li himber misilmanan di rojevê de ye, ji Britanya dengekî balkêş bilind bû. Heyeta ku mufredatê dibistanên sereke û navîn amade dike, pêşniyar kir ku di derzên olî de li gel Filehtiyê cih bidin olên mayîn heta ateîzmê jî. Heyeta mufredatê radigihîne ku fêrbûna olên din alîkariya xwendekaran dike ku li himber mensûbên ji olên din xweşbînî bin û hürmetê jî bo wan bikin. Di vî mufredatê ku Serokwezîr Tony Blair jî piştgirîya wê dike tê pêşniyar kirin ku ateîzm û humanîzm jî fêrî xwendekaran bibe.

Mufredat wê di rojên pêşiya me de ji aliyê Wezîrê perwerdeyê Charles Clarke bê beyan kirin.

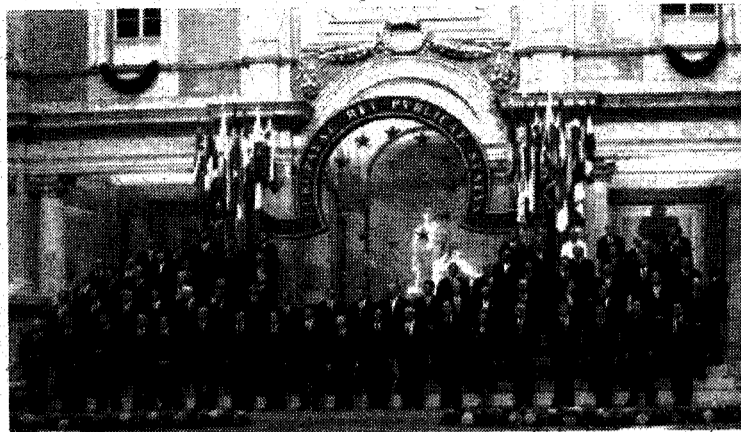
Partiya Welatparêzên Demokratên Kurdistan damezirî

Kurdistan - Ev demeke ku di bin navê PWD de grûpek ji Kongra Gel cudabûyî li gel grûpek welatparêzên Kurdistanê amadekirina damezirandina partiyekê dikirin. Ev partî bi amadebûna 80 delegeyan saz bû.

Di 21ê Ciriya Pêşîn de PWD bi navê Partiya Welatparêzên Demokratên Kurdistan hat damezirandin. Li gora daxuyaniya ji bo raya gisti, himkarên PWD, di civînek gisti de, di derbarê Bakurê Kurdistanê de, ji bo besên din yê Kurdistanê û çareserîya pîrsa Kurdî bi riyên demokratîk û asîtane, biryarên girîng stendine. PWD di daxuyaniya xwe de diyar dike ku ewê Kongreya yekemîna gisti di destpêka bihara bê de lidarxîne. Di daxuyaniya civîna damezirandinê de saziyek koordinasyonê û meclîsek ji 20 kesan hat avakirin.

Êdî Yekîtiya Ewropa ji xwedî "zagona bingehîne" e

Awrûpa - Serokwezîrên 25 welatên Yekîtiya Awrûpa (YA) di 29ê mehê de li paytextê Îtaliya Romayê zagona bingehîn a yekîtiyê îmze kirin. Di merasîmê de Tirkîye, Bulgaristan û Romanya wek berendam û Hirvatiya jî bi statuya çavdêr cihê xwe girtin û

belgeya paşîn mohr kirin. Serokwezîrê Îtaliya Berlosconi di axaftina xwe de got ku "Utopya damezrênerên Awrûpa bi cih hat. Êdî YA xwe-diyê zagona bingehîne jî." Serokê Komîsyona Awrûpa Romano Prodi bi axaftina xwe got: "Îmze avêtin nayê maneya derbaskirina xeta xelasbûyîne" anî bîra serokan ku wateya peymanê di parlamentoyên xwe de derbas bikin an

Serokwezîrên 25 welatên Yekîtiya Awrûpa (YA) li paytextê Îtaliya Romayê zagona bingehîn a yekîtiyê îmze kirin

bi rîya referandûman bi civatên xwe bidin qebûlkirin, li ser milên wan e.

Dewleta Tirk çivika dide xwe

Serokwezîrê Tirkîyê Erdogan li ser pîrsa rojnamevanekî, "Bi îmzekirina vê peymanê tê şirovekirin ku Tirkîye wê êdî Kibrisê nas bike. Hûnê çî bêjin?" dibêje ku berî her tiştî ev peyman ne peymanek huquqî ye. Peyman me bi mana siyasî ve girêdide. Me ev peyman bi sifeta welatê berendam û çavdêr îmze kir."

Swêd alîkariya Kurdan dike

PK-Stockholm — Swêd bi 80 milyon kronî alîkariya avakirina Kurdistanê dike. Ji dema desthilatdariya Kurdan û heta niha Swêd, gelek carî bi rîya sazî û rêxistinên xweyên cûrbecûr beşdarî avakirina başûrî Kurdistanê bûye. Berî niha jî Swêd 35 milyon kron alîkarî dabû Iraqê. Her çiqasî ev 80 milyonê ku tê şandin jî bo seranserî Iraqêbe jî, lê

para Kurdistanê jî tê de heye. Li gor daxuyaniya rêxistina SIDA yê (rêxistina alîkariya welatên derve) ev 80 milyon kron wê jî bo serrastkirina xetên ceryanê, alîkariya hilbijartinan û jî bo avakirina dezgehên edalet û birêvebirina saziyên dewletê, bê bikaranîn. Herweha wê ev 80 milyon jî bo li Iraqê xurtbûna demokrasîyê jî bê xerckirin.

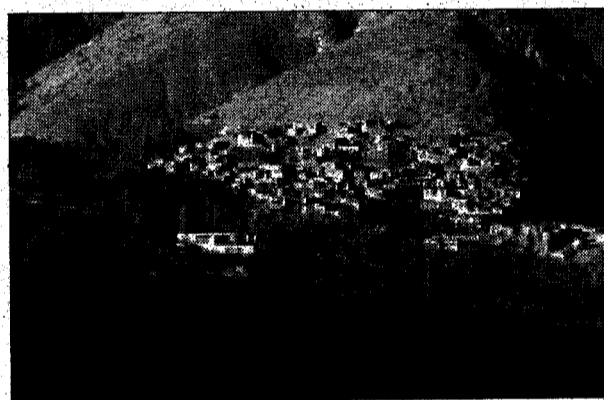
Simayil Serdestî tê dadgehkirin

Rojhelatê Kurdistan - Li gora peyamên ku di çapemeniyê de belavbûne, Stîranbêjê navdar ê rojhelatê Kurdistanê, Simayil Serdestî, di bin tehdîda êşkencê gef û gurên qedexekirî de ye. Simayil Serdestî, bi rêya telefonê beşdarî berramîyê bûbû û di derbarê wan tawanbariyên dadwerê dadgeha Serdestî de dibêje: hêzên ewleka-

riyê wî bi têkdana asayîsa welêt û li dijderketina hikûmeta komara îslamî, tawanbar dikin.

Bi vî şeweyî Simayil Serdestî wê 6 mehan di zindanê de rakeve û 3 salan jî ji karê hunermendiyê bê bidûrxistin. Hunermendê navdar sala par jî, her bi van tometan 3 mehan di zindanên bajarên Mehabad û Ormiye de mabû.

Li Merîwanê girtina 17 kesan

Merîwan - Li gora nûçeyê sayitê (Peyam), roja pêncşema derbasbûyî, xelkê gundê Sawcî û gundên dewrûber, ku bêtirîya hatîna wan li ser danûstendina bi Başûrê Kurdistanê re ye, bi hêzên komara îslamî re pevketin. Li gor dengûbehsan,

1500 kesên derûdora van gundan nerazibûna xwe li dijî helwesta-hêzên komara îslamî nişan dan û jî ber barek Çayê herdû alî bihevketine. Piştî demekê, hêzên hawarê ji Merîwanê tenê jî gundên derûdorê 17 kesan digrin û dibin zindanê

„Peyama Kurd“ di medyaya elmanî de

Elmanya - Rojnameya WAZ, ku yek ji mezintirîn rojnameyên Elmanyayê ye, derbarê endametiya Tirkîyê di Yekîtiya Ewropayê de hevpeyvînek li gel xebatkarê Peyama Kurd Sirwanê Hecî Berko kir û nerînen wî di hejmarê xwe ya 02.11.2004ê de weşandin. Hecî Berko êşkere kir, ku "piraniya Kurdan bi

endametiya Tirkîyê re ne, lê bi şertê ku Pîrsa Kurdî li Tirkîyê bête çareserkirin." Bi vî yekê ve girêdayî, Sirwanê Hecî Berko behsa Peyama Kurd û xebata wê jî bo endametiya Tirkîyê kir û plakata ku wê di hejmarê xwe ya 01.10.2004ê de belav kiribû, nişanî xebatkarên WAZ kir û dubare êşkere kir, ku "Kurd ne li dijî endametiya Tirkîyê di Yekîtiya Ewropayê de ne, lê ew doza mafên xwe yê etnik û çandî dikin."

Adil Hewramî hat girtin

Kirmanşah - Adil Hewramî yê Hunermend li Kirmanşahê hat binçavkirin. Berî çend rojan hunermendê stranbêj Adil Hewramî, di dema rêvebirina konserekê di Sinema Istiqlal a wî bajarî de, ji aliyê

hêzên Sipaha Kirmanşahê ve hat binçavkirin û raserî lédan û êşkencên giran hat. Hunermendê Kurd Adil Hewramî jî bo pêkanîna çend konserên muzîkê çûbû Kirmanşahê

Îmzekirina du peymanan

Dr. Felat Dilgeş

Di 17ê meha 11an de, di civîna bilind a serokên Yekîtiya Awrûpa de, wê biryar li ser pirsê bi Tirkîyê re destpêkirina hevdiîtinên endamtiya eslî bê dayin. Tirkîyê ji niha ve bi hevîye ku ewê di sala 2005an pê re dest bi hevdiîtinên endamtiya tevahî bê kirin. Li gor beyanên dewleta Tirk, wan tiştên ku Yekîtiya Awrûpa ji wan xwestiye anîne cih û êdî, ji bo ku hevdiîtin dest pê nekin tu sedem nemane.

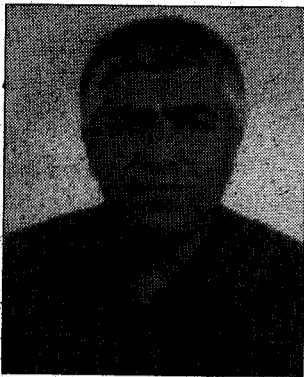
Gelo bi rastî jî Tirkan, demokrasiya xwe ya piştqulûz (qop), bi awayê ku ewê bikevin Yekîtiya Awrûpayê (YA) durust kirine û ya ku ji wan dihat xwestin anîne cih? An ku Tirk cardin muzawiriyê dikin, bi Awrûpiyan dileyizin?

Dinya alem dizane, pirsê esalî ya ku pişt li demokrasiya Tirkan xwar kiriye û çok di ber de şikandine, mesela gelê Kurd û Kurdistanê ye. Eger Tirk bikaribin di veyê de gav bayêjin û îrada çareserkirina pirsê Kurdistanê nîşan bidin, hingê ez ji bawer im ku ewê Tirk, bikaribin hemû pirsên demokrasiya xwe çareser bikin û ji bo ku beşdarî YA yê bibin tu asteng ji li ber wan nemînin.

Gellek mixabin, bi qasî ku em dibînin û dişopînin, tiştên ku heta niha Tirkan kirine, ji çavgiirtin û xapandinê zêdetir tu tiştêkî din naynin bîra mirov. Heta tê bêjî, di şûna ku ewê Tirk şertên YAyê binin cih û xwe hînî idare û huqûqa Awrûpa bikin de, ew dikin ku Awrûpiyan adapteyî sistema xwe ya xapînok û zilmê bikin.

Her tişt li aliyekî, dewleta Tirk a ku ji bo 25 milyon Kurdî mafên hindikaniyê qebûl nake, wê çawa beşdarî sistema Awrûpa ya pirrgelî û pirrkultûrî bibe? Ma ne ev dewlet bi xwe ye ku ji bo 100- 150 hezar Tirkên Qibrîsê ji konfederasyonê nayê xwarê û ji bo 100 hezar Tirkmenên Kerkûkê, doza welatekî dike? Îcar Awrûpa nizane ku Kurd milletek bingehîn ên rojhilata Navîn in û bi kêmanî bi qasî Tirkên ku heta do li ser axa Enedol û Kurdistanê koçer bûn, heqê wan jî heye ku dewleta xwe ya serbixwe ava bikin? Helbet Awrûpa û tevahiya dinê veyê yekê dizane. Belê Xwedê nehêle, wek ku Ehemêdê Xanî dibêje, "Çi bikim qewî kesade bazar, Nînin ji qumaşî re xerîdar."

Di serî de avahiyên siyasî, kulturî û demokratîk, divê hemû Kurdên dinê, hê beriya 17ê meha 11an, li deriyên dewletên Awrûpa û avahiyên wan ên berpirsiyar bixin û ji wan bixwazin ku bi kêmanî şertê îmzekirina du peymanên ku li ser mafên hindikaniyan in, deynên pêş Tirkîyê û piştî ku Tirkîyê ew îmze kirin, wê gavê dest bi hevdiîtinên endamtiya tevahî bikin. Ew herdu peyman jî ev in: "Şertê Zimanên Herêmi û Hindikaniyan ê Ewrûpa" û "Peymana Çarçoveyî ya Parastina Hindikaniyên Neteweyî ya

Konseya Ewrûpa "

Rast e, em milletek in, em netewek in; ji bo me çareseriyek esalî û dadperwer, mafê pêşeroja xwe bi destê xwe kifşkirinê digire nav xwe, belê îro em wusa neçar, bêhêz û bêtaqet ketine ku hewcedariya me bi binstendinekê heye. Gava ku Tirkîyê van herdu peymanên esalî îmze bike

û qet nebe em Kurd, di çarçova hindikaniyê de bikaribin ji hin mafên xwe yê bingehîn istifade bikin, hingê di pêş de firehkirina çarçova van mafan li ser xêbat û biryardariya me dibîne.

Îcar ku em werin lîzîtkî dewleta Tirk û hin kesên ku bi awayekî veşartî di xizmeta armanca wê de ne, mafê hindikaniyê red bikin û rîya îmzenekirina van herdu peymanan bidin her dewleta Tirk - ku ev dewlet ji heft îdan (çejnan) li îdeke weha digere- xwe bi çirokên "em avakarên Komara Tirk in, em ne hindikani ne" bixapînin, emê bi destê xwe cardin mala xwe xera kin. Eger em avakarên Komara Tirk bûna, niha ne dewletek unîter, belê bi kêmanî dewletek federal hebûya. Sosretêk mezin jî, yê ku dibêjin em avakarên Komara Tirk in, çareserkirina pirsê Kurdistanê di çarçova dewleta unîter a Tirk de dibînin.

Hindikani an pirranîbûn, bûyereke sosyolojîk e; îro li Tirkîyê em wek hindikani bîn naskirin, ew nayê wê manê ku em mafên xwe yê netewbûnê hunda dikin. Belê heta îro, em hem jî mafên hindikaniyê û hem jî jî yê pirranîbûnê bêpar hatin hiştin. Em nikarin rasterast ji Awrûpa re bêjin Tirk zor bikin, da ku hemû mafên me yê netewî binasin, belê em dikarin ji wan re bêjin, qet

nebe li peymanên ku we çekirine xwedî derkevin û nehêlin ku Tirk wan bînpê bikin.

Eger Tirkîyê, "şertê Zimanên Herêmi û Hindikaniyan ê Awrûpa" û "Peymana Çarçoveyî ya Parastina Hindikaniyên Neteweyî ya Konseya Awrûpa" îmze bike, hingê avakirina dewleta serbixwe ne tê de, wê Kurd hemû mafên xwe yê bingehîn bi dest bixin. Dêrdê ku dewleta Tirk naxwaze Kurdan wek hindikani binase ev e. Dêrdê ku Tirk xwe dispêrin Lozanê ev e. Belê Tirkan bi xwe Lozan jî roja rojîn ve bînpê kirine. Tirk dibêjin li gor Lozanê em hindikaniyên ne-Musluman qebûl dikin û tu kes nikare bi zorê li welatê me hindikaniyan çêke. Di gel ku ne Musluman in, Tirkan mafên hindikaniyê jî bo Suryaniyan û Kurdên Êzîdî qebûl nekiriye. Loma Tirk nikarin bi çiroka Lozanê Awrûpiyan bixapînin.

Eger îlla Tirk dibêjin Lozan; hingê em hemû rabin herin serî li dadgehên wan bixin, di xana naşnama xwe ya din de "Xirîstîyan" an jî "Êzîdî" binivîsin, qene bi vî awayî mafên hindikaniyê bi dest bixin.

Ger Zana bi "ÎsîZULU" bipeyiviya...

Alev Er

Ji rewşa Leyla Zana yê, ku di civîna çapemeniyê de daxuyanîya amadekirina partiya nû kir û rê û armancên partiyê anî zimên, bi min re tenê hiznek ma.

henekpêkirinê, karin ji sinifê duyemîn xilasbin an na?

Îro, Yekîtiya Awrûpa ya ku em dixwazin bibin endamê wê, xwediyê 20 zimanên fermî ye. Heger Tirkîyê bibe endam, wê zimanê Tirkî jî lê zêde bibe. Tu mecbûriyeta Yekîtiya

Rewşa Zana êşane bû.

Wek di hinek rojnaman de hatibû nivîsandin, ne ji ber ku Zana bi emrê Ocalan partiyê dadimezirîne, ne ji ber go ew alavek piçûk a Îmraliyê ye. Ji ber go ez veyê nizanîm. Ne ji ber go min di ruwê wê de telaşa, ku hinek Kurdên din radibin bi mêranî û bilindî li dijî Ocalan dengê xwe bilindîkin û dibêjin "te doz firo", didît jî. Ji ber go ez veyê nuansa nava wan a hindurîn nizanîm, ezê nikaribim fikrên xwe li ser veyê yekê pêşkêş bikim.

Tiştê jî min re êşane hat deng û bikaranîna zimanê wê yê civinê bû. Ew ziman di devê wê de pir hişk dişekî; destnîşanên xwe li cîyên xelet dikirin, mîmîk û jêstên wê û hevokên jî dev derdiketin hevdû nedigirtin. Zimanê ku bikartanî jî devê wê re pir xerîb bû. Ji ber ku bi Tirkî dipeyivî. Ji ber ku nikaribû di avakirina partiyekê de zimanê xweyê zikmakî bikaribîne, ew ziman qedexê bû. Çi salî ye, gava bêdeng be jinek pir xweşik e, lê gava dipeyive tu dibê qey lat û zinar jî devê wê digindirin.

Heger em dev jî "Kurd kêmetew in an hemanên esalî ne" berdî û bipirsî; navê wê çî datînin deynin, gelo Leyla Zana yan Kurdekî din ku ji mecbûriyê ev ziman di devê wan de dileplîpe û wan dixê şiklekî

Awrûpa tune ku vî tiştî bike. Ji ber ku wan ev jî bo xwe avakirine û ew ban me nakin, lê em dixwazin bibin talibê ketina hindur. Ew karin bêjin "Li vir tê bi zimanê min bipeyivî, li xweşiya te bê neyê". Lê nake. Ji ber ku dixwazin wir bikin koma hevbeş, jî yekdestiya zimanê xwe dibihurin.

Tiştêkî din; jî destpêka şerê Iraqê û heya niha Ankara jî xwe re politîkayek Iraqê destnîşan kiriye û wê dişopîne. Ev politîka ev e, ku Turkmenên Iraqê li wir wek hemanên (unsur) bingehîn bîn pejirandin û bi vî halê xwe di dewleta Iraqê de bîn temsîlkirin. Turkmenên ku hinek dibêjin hejmara wan 500 hezarin û hinek jî devê kis vedikin û dibêjin du milyon û niv in.

Ankara, ku ev kiriye navenda politîkaya xwe û jî ber ku zimanê Turkmenî neketiye nav zimanê Erebi û Kurdî hema bêje makzagonên Iraqa niha nasnake, heqê ku jî welatekî din dixwaze nade mirovên xwe û gelo rojek jî rojan wê li paş xwe venegere û wê neciddiyeta vî tiştî negire dest? Belê, dinya jî, Ankara jî bixwaze nexwaze ev berbi wê ve diçe...

(Ev nivîsar bi destura nivîskar jî Tirkî hatiye wergerandin)

Ma leşker ne memûrên dewletê ne?

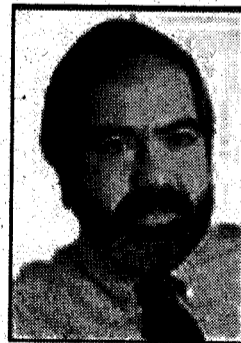
Mehmet Altan

Wê rojê, hema di temamên rojnameyan de, wê meaşên (me-hane) memûran çiqas be? cih stendibû.

Grûbên pişekariyên ku li wir hatibûn nivîsandin em binin bîra we:

Mîsteşar...Midûrê giştî...Midûrê liq (şaxa)...Memûr, Mamoste, Waliyê bajar, Qeymeqam, Dadger, Serqomisêr, Polis, Dixtorê pispor, Hemşîre, Muhendis, Teknisyen, Profesora Awûqat...

Li vir herkes heye lê leşker tune ne.. Herkes dizane kî çiqas meaş distîne, çimkî van meaşan gel bi baceyên xwe didin, lê ên leşkeran

nizanin...

Gelo jî bo çî?

Wê civatek weha demokratîk ditiye? Memûr bi awayekî, memûrên leşkerî bi awayekî din.. Herhal, jî bo demokratîkbûyîna civatê hîn gelek maye.. Gel wê baceyê bide, lê wê nizanibe pereyê ku dide çawa belav dibe..

Berî em jî bîr bikin divê em bêjin ku, jî raya giştî veşartina meaşên leşkeran û di navbera meaşên tenstendin de qiyas kirin marîfeta 28ê sibatê jî ber çav dîr xistibû.

Herhal bi vî aliyê xwe hîn jî dom dike...

(Ev nivîsar bi destura nivîskar jî Tirkî hatiye wergerandin)

Gelo Essed dikare tşkçûna dîplomasî rawestîne?

Stanley Reed - London

Serokê Suriyê yê ciwan Beşar el-Esed bēyî ku hayê wî jê hebe, gemiya wî ew ber bi talûkeyan ve dibir, ên ku hikumeta wî berhev kiribûn. Niha ew zû hişiyar dibe. Di mehailonê de, Encumena Ewlekariyê ya Nete-veyên Yekbûyî (UN) resolusyoneke pêk ani, ku ji Suriyê doza kişandina 20 hezar leşkerên wê ji Libnanê dike, ku wê ew ji dema şerê navxweyî di salên 1970ê de dagir kiriye. Ev tevger ji bo Suriyê suprizek bû. Bi taybetî rola Fransayê, ku li Rojavayê hevkarê Suriyê ya sereke ye, lê bi Emerîkiyan re piştigiriya vê resolusyonê kir, ew şaş kir û tirsand. Rîm Elaf, pisporeke surî di "Chatham House" li Londonê de, dibêje ku Surî "tam şaş man" ji vê helwesta Fransiyân.

Essad peyamek wergirt: Posisyona Suriyê daket radeyeke nizim a xeter.

Ta bi hebûna Suriyê li Libnanê, ku civata navneteweyî ew demek dirêj

tehmul dikir, niha ji bo danûstandinê vekirî ye. Bi xêra zîrekbûna planên bavê Beşarî Hafîz, ê ku di 2000î de mir, Suriyê karî xwe demeke dirêj bi kirasê dirêj di herêmê de paan bike, lê dibe ku ew bandor di bin kurê wî yê 39-salî de zûha bibe. Pirs ew e, bē Essed dê çi bike ji vê rewşê. Ew dikare di danûstandinên aşitiyê de li gel Israîl an jî di hevkarîya

li gel hikumeta Iraqê de, ku ji aliyê Emerîkiyan ve hatiye danîn, nermtir bibe. Lê ew herweha dikare ji bo livandinên bilez mîna bilindkirina teweturatên li herêmê bête germkirin.

Ji bo niha, bi paş ve veşandina Suriyê ji aliyê UN ve hişt ku Essed ba ji siyaseta derve derxîne. Wî 3000 leşker ji Libnanê derxistin û nûnerên rêxistinên filestîni yê militant qani kirin, ku xwe bidin alî. Leşkeriya surî "show" dike û dibêje ku ew sînoran ji tevgera îlegal li ser sînorên laqê re datîne û herweha rê li ber êrişkerên ku Emerîkiyan aciz dikin re, digire. Herweha Essed nişan dide, ku ew xwedêgiravî dixwaze guftûgoyên aşitiyê li gel Israîlê re berdewam bike.

Pijîşkê çavan ê ku li Britanyayê xwendiyê, herweha hin gavin piçûk davêje, ku aboriyê pêş bixîne. Wî de-

stur da çend bankên libnanî û erebî, ku li Suriyê bixebitin, ku bi xwe ti sistemeke bankê ya rast tê de peyda nabe. Û wî hişt ku kompûter û bîrîfon belv bibin. Aborî bixêrhatina guhertinan dike, lê pêwîstî bi bêtir heye. Standarda jiyane ber bi tşkçûnê ve diçe û aboriya ku ji aliyê hikumetê ve tê kontrolkirin, nikare xwe bigihîne radeya zêdebûna gelî.

Essed hêvî dike, ku şewerdar û siyaseta bavê xwe biguherîne. Lê dibe ku ew nikaribe ewqas gemî bi dest xîne, ku bikaribe siyaseta Ereban a neteweperest biguherîne, û strukturên hêzê dikarin salan bixwazin da ku çak bibin. Profesore zanyarê siyasî li Zanîngeha Washington Murhaf Jouejati dibêje: "Ew ne wek Hafîz e, ku bikaribe bibe zaogna welatî."

Essed hinek ji bayê siyaseta bavê xwe pêşkêş kir. Weke mînak, piştî ketina Sedamî di 2003ê de, hewildanên Suriyên yê nivdîlî ku sînorên xwe

yên bi Iraqê re bigire, hiştin ku welat vekirî be ji bo tîjebûna ku piştigiriya êrişkerên li dijî Emerîkiyan dikir. Kontrasta biryara Essedê mezin, ku beşdarî koalîsyona ku di 1991ê de zora Sadamî xist, bibe, nikaribû xurtir bibe. Essedê piçûk herweha bi ser neket, ku zû nas bike ku hembêz-kirina grûpên filestîni yê militant nema tişteki zîrek bû.

Israîliyan berî demekê Filestîniyekî militant li Ûamê kuşt.

Dibe ku van şikestinan derseke baş dabin Essed. "Ew niha bêtir bi berpirsariyê ve tê girêdan, ku li ser wê yekê raweste ku Suriyê biryarên zîrek bistîne," Theodore H. Kattouf, balyozê emerîkî li Suriyê di salên 2001-03ê de, dibêje. Lê ger Beşar leystika xwe berbiçav bi pêş ve nexe, welatê ku fêr bûye ku giranbûna wî zêdeyî taqeta wî ye, dikare bête margînalizekirin.

Ev nivîsar di kovara emerîkî "Business Week" (01.11.2004) de hatiye weşandin û ji aliyê Sirwanê Hecî Berko ve ji inglîzî hatiye wergerandin.

Rewşa kovaran

Lokman Polat

Ji sala 1975-an ve evîna kovaran ketiyê dilê min û ez bûme xwendevanekî baş yê kovarên Kurdî. Di nav pêvajoya 30 salan de tu kovarek Kurdî ku min nexwendibe tune. Yanî ji sala 1975-an ta îro çî kovarên Kurdî/Kurdan derketiyê, min miheqeq xwendiyê. Helbet, digel kovarên Kurdan, min gelek kovarên siyasî yê çepên Tirkan jî dixwend. Niha jî, ez çîqas kovarên kulturî, edebî yê bi Tirkî hene dixwinim. Lê belê, ez kovarên siyasî yê çepên Tirkan naxwinim.

Di wan salên berê de kovarên Kurdan ên ku dihatin weşandin bi piranî bi Tirkî bûn. Hinek kovar navên wan Kurdî bûn, (herwekî rizgarî, şoreş, xebat, kawa) lêbelê nivîsên kovaran hemû bi Tirkî bûn. Hinek kovarên wê demê çî didan nivîsên Kurdî. Lê, nivîsên Kurdî jî yek, du nivîsan nedibûriyan. Di wê demê de kovara "Tirêj" bi temamî Kurdî bû. Kurdîya wan ya wê demê gelek qels bû û di nivîsên wan de şaşiyên rêzimanî gelek bûn. Wê demê rojnama "Roja Welat" bi Kurdî û Tirkî derdiket. Di nav weşanên Kurdî/Kurdan de weşana ku herî pir dihat firotin rojnama "Roja Welat" bû. Naveroka vê rojnameyê jî siyasî bû û tede gelek şiroveyên politîk û hinek jî nivîsên kulturî hebûn.

Kovarên Kurdan ên ji sala 1975-an heta 1990-î bi tevahî kovarên îdeolojîk, politîk bûn. Di van kovaran de nivîsên siyasî û felsefî bi Tirkî dihatin weşandin. Herçîqas di wan kovaran de carna hinek nivîsên Kurdî derbiketana jî, têr nedikir. Kovar û rojnameyên Kurdan ji alî partî û rêxistinên Kurdan ve dihatin weşandin û siyaseta partiyên Kurdan jî bi Tirkî dihat birêvebirin.

Piştî salên 1990-î hem li Îstanbûlê û hem jî li Ewropayê rojname û kovarên xwerû bi Kurdî hatin weşandin. Ev kovarên xwerû bi Kurdî jî bo pêşveçûna ziman, çand û edebiyata Kurdî bûn pêngavên destpêkê û gelek xizmetên heja pêkanîn. Ji salên nodî û virve, êdî ne tenê kovarên îdeolojîk û siyasî, herweha kovarên çandî û edebî jî hatin

weşandin. Di van salan de jî herçîqas dîsa piraniya kovaran ji alî partî û rêxistinên Kurdan ve dihatin weşandin jî, hinek kovar jî alî rewşenbîrên Kurdî ve hatin weşandin û ew kovar girêdayî tu partî yan rêxistinêk Kurdî nebûn. Kovara "Helwest" û kovara "Nûdem" du kovarên ku girêdayî tu rêxistinêk nebûn.

Piştî salên nodî, bi taybetî jî di navbera salên 1990 û 2000-î de li Îstanbûlê û li Ewropayê bi dehan kovarên Kurdî/Kurdan dihatin weşandin. Tê bîra min, tenê li Swêdê heft, heşt kovarên xwerû Kurdî dihatin weşandin. Lê, piştî salên duhezariyê rewşa weşanên Kurdî ber bi xerabiyê ve çû û sala 2004-an bû sala herî xirab ya weşana rojname û kovarên Kurdî.

Ji sala 2000-an û virve rewşa weşanan wisa ber bi xerabiyê ve çû ku, gelek weşanxane, rojname û kovarên Kurdî hatin girtin, anku weşana xwe dane rawestandin. Wek mînak; li Swêdê kovara Helwest, Nûdem, Didar, Armanç, Roja

Nû, Jindar, şano û Sinema, Konseya Kurd, Ararat, Rewşen, Rabûn û hwd, weşana xwe dane sekinandin û êdî derneketin. Li Îstanbûlê jî, kovarên ku niha navên wan di bîra min de ne, kovara Medya Guneşi, Vatan Guneşi, Serketin, Pelin, Gulistan, Rewşen, Zend, Nûbihar û gelek rojnameyên Kurdan hatin girtin, anku nehatin weşandin.

Di rewşek xirab ya weşangeriya Kurdî de derketina kovar û rojnameyek Kurdî keyfa min ani. Derketina wan herdu weşanên Kurdî jî bo min bû weke mişgîniyek giranbiha. Li Almanyayê rojnameya xwerû bi Kurdî "Peyama Kurd" û li Amedê kovara "W" derketin. Kovara "W" kovarek wêjeyî -edebî- ye û navê xwe herfa serî ya wêjeyê wergirtiye. Rojnameya "Peyama Kurd" jî rojnameyek hefteyî ye. Rojname jî hêla nûçe û nixandîne ve rojnameyêke ku naveroka wê dewlemend e. Ez weşana wan herdu weşanên Kurdî pîroz dikim û di hêla jiyana weşanvanîyê de ji wan re temenekî dirêj daxwaz dikim.

Dewleta Tirk dev ji çîroka Kemalîzmê bernade

Sezer di pêvajoya yekîtîya Awrûpa de helwesta xwe ya reşmî eşkere kir û domand, "Zagona bingeşên Tirkbûnê bi bingeşîya etnîkî ve girênade. Di Peymana Lozanê de tarîfa "hindikayê" eşkereye, ev nayê guhertin, bila tu kes endîşe neke."

Orgeneral serê şivê nişanî Kurdan dide

Orgeneral Ozkok jî şiva xwe re Kurdan da û beyan kir ku, "Tişteki ji nasnameya raser ya Tirk bêtirsandin nîne. Hewldana guherandina vê yekê wê gelekî bêtir bi ihtilaf be."

General Ozkok çîroka xwe ya dirokî dubare dike û dibêje ku her ku sewiya refahê bilind bibe wê pîrs ji nemîne û wiha dom dike, "Tenê

yek tarîfa "hindikayê" nîne û bunya sosyolojîk, pozîsyon jeopolîtîk û tîgîhandina ewlekariya her welatekî cuda ye." Ozkok îddîa dike ku her welat jî bo ku civat belav nebe mecbûre ku nasnameyek raser bifirîne. Bêjeye Tirk Tirkîyêbûnê jî ifade dike. Hewldana guherandina vê gelekî zor e û difikirim ku wê bi ihtilaf be."

Ji aliyê din Ozkok diyar dike ku ji bo Tirkîyê şikil bigire pêwendiyên bi Yekîtîya Awrûpa re gelekî girîng e û divê li deh salên pêşîya xwe haydarbin.

Berdewam rûpela 8

Amûdê cara dawî xatir ji helbestvanê xwe xwest

Wêjevan û
siyasetvanê
kurd
Ferhadê
Çelebî û du
birayên wî
di rûdaneke
trafikê de
jiyana xwe ji
dest dan

Wêne: Malpera Amûde

Sîrwan Hecî Berko

AMÛDÊ (PK) – Di merasîmeke mezin de û bi beşdarbûna bi hezaran ji cemawerên bajarê Amûdê û yên derûdora wê, rêxistin û partiyên siyasî, rewşenbîr û dezgehên çandî, komeleyên folklorî û herweha kesaytiyên kurd ên Kurdistana Suriyê, duşema borî wêjevan û siyasetvanê kurd Ferhadê Çelebî û du birayên wî di goristana bajarê Amûdê de hatin binaxkirin. Her siyan rojekê berê di rûdaneke trafikê de nêzîkî bajarê Reqa li Suriyê jiyana xwe ji dest dan. Mirina Ferhad û birayên wî bû sedema xemgîniyeke mezin li cem Kurdên li welêt û derve.

Di axavtînen xwe yên li ser gora Ferhadê Çelebî û birayên wî de, siyasetvan û rewşenbîrên kurd li ser rola Ferhad ji bo pêşxistina rewşenbîrî û siyasetvaniya kurdî rawestiyân. Wan eşkere kir, ku mirina Ferhad wekî kesayeti û xwedî rol di civaka kurdî de "ziyaneke mezin e". Di axavtîneke berpirseki partiyêke kurdî de, "têgihîstina Çelebî ji bo kurdîtiyê dûrî hesasiyetên partiyetî" hate eşkerekirin. Herweha wî berpirsi diyar kir, ku beşdarbûna bi hezaran ji kesên di merasîma binaxkirina Ferhad û birayên wî de, nişana "netewperweriya Çelebî û malbata wî" bû. Wî berdewam kir û got: "Gelê kurd baş pê zane bê kî xwe ji bo doza xwe diwestîne." Berevajî ve helwestê, rewşenbîreki kurd ê navdar ji PEYAMA KURD re diyar kir, ku Ferhadê Çelebî bi xwe "xwedî nerîneke partiyetî ya teng bû û nerînen siyasî yên din qebl nedikirin." Li gorî wî, pîrbûna hejmara kesên beşdar di wê merasîme de, ku "mezinbûna malbata Çelebî li Amûdê û herweha mirina sê biraderan ji malbatekê di heman demê de" sedemên ve yekê bûn, û herweha xurtbûna hestên neteweyî li cem Kurdan, bûn sedema ku "axavtîvan pir pesnê Ferhad û xebata wî ya siyasî bidin."

Ferhad Çelebî navekî naskirî bû di nav Kurdên Binxetê de. Çelebî yek ji damezirînerên kovara „Zanîn“ bû. Herweha wî berpirsariya kovarên „Gulistan“ û „Buhar“ dikir. Di kovara „El-Museqef el-Teqedumî“ ya bi zimanê erebî, ku ji aliyê Partiya Demokrat a Pêşverû ya Kurd li Suriyê (PDPKS) ve tê weşandin, Çelebî yek ji xebatkarên bû.

Helbestvan xwedî pirtûkeke helbestan a bi navê "Yara min" e. Wî bêtir bi zimanê kurdî dinivîsand. Herweha hin destnivîsên wî hene. Yek ji wan lêkolîneke li ser helbesta kurdî ye. Herweha wî pirtûkek li ser kovarên kurdî yên qedexekirî li ber çapê bû. Ji bilî van xebatan, wî romana "Sîrîkê Hesînî" ya helbestvan û romannivîsê kurd Selîm Berekat ji erebî diwergeland bo zimanê kurdî. Helbestvan Ferhadê Çelebî helbestine bijarte yên helbestvanê ereb Riyad Salih el-Hisên ji erebî kirine kurdî û ew di pirtûkekê de çap kirine. Di sala 2002ê de, wî xelata Dehemîn Festivala Helbesta Kurdî li Suriyê wergirt. Çelebî yek ji endamên komîteya ve festivalê bû. Herweha wî ji bo çirokên xwe "Tîrên" û "Tawanbar" du caran xelatên çiroka kurdî yên Koma Xanî qezenc kirin.

Ji bilî xebata wêjeyî, Ferhad Çelebî endamekî çalak ê PDPKS bû. Ew sê caran ji aliyê kongireya partiyê ve ji bo endametiya Komîteya Navendî ya PDPKS hate hilbijartin. Çelebî nûnerîtiya rêxistina partiya xwe li bajarê Helebê û herweha ya komên çand û folklorê li Qamişlo û Helebê dikir.

Ferhad Çelebî di sala 1961ê de li bajarê Amûdê ji dayik bû. Wî xwendina xwe li wê derê kir û di sala 1985ê de li Zanîngeha şamê Fakulteya Aboriyê kuta kir.

Hêjayî gotinê ye, ku di 13ê ve mehê de, 43 sal di ser şewata sinemeya Amûdê re derbas dibin. Di 13.11.1960î de, bajarê Amûdê di rojekê de bêtirî 280 jî zarokên xwe winda kirin. Mirina Ferhadê Çelebî û her du birayên wî birînen vî bajarî û nişteciyan wî çend roj berî salvegera şewata sinemeya wan careke din teze kirin û êşa wan xurtir kir. Ji seranserî cîhanî rewşenbîr û siyasetvanên kurd xemgînî û êşa xwe ji bo koçkirina Ferhad û her du birayên wî anîn ziman.

Rêxistina Elmanya ya Partiya Demokrat a Pêşverû ya Kurd li Suriyê de di rojên 6-7ê ve mehê de li bajarê Dortmundê şîniya Ferhad Çelebî veke. Cî: Komeleya Kurdên Dortmund, Gneisenstr. 55. Demjimêr: 12-20. Ji bo têkiliyan: Tel: 016093422945, 01799235109

Kurd Gel e û îdareye xwe bi xwe mafê wî ye!

Nuh Ateş

Bersiva li hemberî binavkirina Kurdan di rapora Komisyona Yekîtiya Awrûpa de wekî hindikani, minegeşe û fenbaziyên ku li Tirkîyê li ser navên, "unsura esli," "Netew," "hemwelatî," "Tirkîyeyî" û "sernasname-binnasname" tînin kirin, divê ev be: Kurd gel in! Ew him Kurdistani him jî Tirkîyeyî ne! "Unsurasli" gotîneke sernixumandî ye û her kes maneyekê cûda lê bar dike. Ew bi kêrî fenbaziye tê û bi ser de jî, pê gel an hemwelatî wekî sazdar û ne sazdar jihev tînin cihêkirin. Wekî ve, peyva "sernasname-binnasname" jî, gelê Tirk serdest yên mayî bindest û bêrûmet destnîşan dike. Ji ber ve, bikaranîna van her du peyvên ne rast e û ne jî hewce ye.

Kurd li Tirkîyê, bi koma xwe ya mezin, bi diroka xwe ya xas û trajîk, bi ziman, çand û tîreyên xwe yên entîk û cûda, bi hest, helwest û daxwazên xwe yên Kurdîtiyê gel e! Lê mixabin, Kurdan heta nuha di qada gelan de cihê xwe negirtiye. Ew hatine bindest û bêrûmetkirin. Va jî, bûye sedema şer û serhildanên domdar; ziyar û wêranîyên giran. Bi çalibûna Tirk û Kurdan û lihevnehatiyên navbera wana yekencama ve ye.

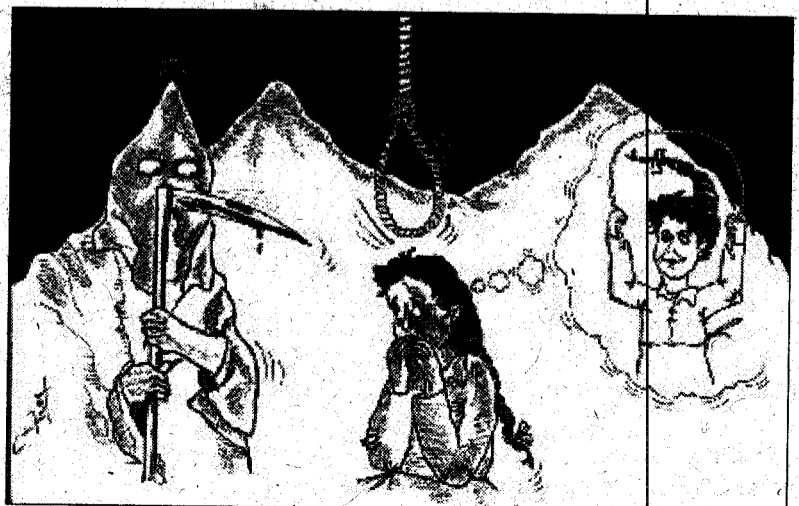
Kurdistana bi hezaran sal e, ku welatê Kurda ye û bûye parek ji nasnameya wan ya etnîkî. Kurd li ser axa wê pirani ye. Lê ew, li gîştî Tirkîyê, li gorî pîvana hejmarîyê û bi neheqiyên ku li ser cûdatiyên wana yên etnîkî tînin kirin ve, hindikani ne jî. Loma, her çiqas tîrê neke jî, ew jî doh ve lajiqî mafê hindikaniyê ne. Lê statûya hindikaniyê ji boyî Kurdan, ger mafê kollektîf tê de nebe, nayê qebulkirin. Kurdistana navê welatêkî parçekirî ye. Armanca jî ve, ne veqetandina Kurdistana ji Tirkîyê ye. Gubêrtîna hûdûdên dewletê ne bi kêr e û bi ser de xeter e.

Tirkîyê, ji ber ku Kurd hemwelatîyê wê ne û bi milyonan Kurd li rojavayê wê, li Anatoliyê dijîn, welatê Kurda ye jî. Wekî Katalanên Espanyê û Îskoê Britanya Mezin, Kurd jî dewlatî û duzîmanî ne. Divê dewlet û desthelatîya wê ve bibîne û nasbike û bi siyaseta xwe ya şaş, Kurdan meh-

kumî yekwelatî û yekzîmanîyê neke. Ji ve, tu xêr nagihê kesî. Merem ew e, ku Kurd wekî gel yê ku parek e ji neteweya Tirkîyê û Kurdistana ji wekî parçeyek ji coğrafya Tirkîyê bi fermî bê pejirandin. Ango ji Kurdan re statûyek wekî ya Katalan û Baskan li Espanyayê divê. Wekî Tirkên Kibrîsê, Kurd jî lajiqî mafê grubi ye. Ji boyî ve, ez van çar nîqtên ku li jêr hatina rêzkirin, wekî bîngeh dibînin:

- Rastîya dewleta Tirkîyê ya pîrgeli divê bi fermî bê pejirandin û di makqanûnê de wekî "Neteweya Tirkîyê ji gelan peyda dibe û yekparetiya wê nayê parçekirin" û hemwelatî ji wekî, "her kesê ku bi tayê hemwelatîyê bi dewletê ve girêdayî ye hemwelatîyê Komara Tirkîyê ye" cih bigre.
- Sazûmana dewletî ya navendî divê bê desantralîzêkirin û rê li ber pêkanîna sistemeke federalî li gîştî Tirkîyê bê vekirin. Va, ji boyî desthelatîya cîwarî û demokrasîya nêzîkî gel ji pêwîst e. Di çarçiveya sistemek ha de, li herêma ku Kurd lê pirani ye, divê mafê wana yê desthelatîyê hebe; Ew xwedîyê hukûmet û parlemana herêma bin. Divê di makqanûnê de, dewlet wekî, "Komara Federalî A Tirkîyê" li ser Belde, Wîlayet û Herêmên ku her yek ji wana xwedîyê mafê otonom e, "dadigre" cih bigre.
- Tirkîyê welatêkî pîrzîmanî ye. Gerrek e, hebûna wana bi awayekî ha bikeve makqanûnê. "Zîmanên ku li Tirkîyê ten peyva dewlemendiya wê ya çandî ku hejayî parazîne ye. Tirkî li her derê Tirkîyê zîmanê fermî ye. Kurdî jî li kêleka wî li herêma Kurdistana zîmanê fermî ye. Ji bo her zîmanekî ne fermî mafê hînbûnê li her derê Tirkîyê heye."
- Divê azadiya ramani, ol û çandên cûda bê qeydûbend bînin pejirandin û bi rêya qanûnê bînin parazîtin!

Ez di wê bawerîyê de me, ku li ser van esasên bîngehî, bi rêya diyalogê û hewldanên asîtiyane pîrsa Kurdî wê bi awayekî domdar çareser bibe; li Tirkîyê aramî û asîtiyek herdemî, demokrasîyek pîralî û hemdemî pêkbe û destbiratiya gel, ol û çandên cûda çêtirtir û yekîtiya Tirkîyê ya hundurî qeyimtir bibe.

Dilower Mêqerî – Swêd

Jinekolog, mîrekolog, dînekolog Prof. Doc. Dr.

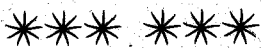
Fatê Were Civatê

Xwişka Fatê, çavriyayê, te di kozika xwe de kevir li zarokên me xistiye û te dilê wan hiştiye, ma tu ji bavê xwe fedî naktî?! Lao zarokên me zimên çizowîzo bikin-nekin ma serê te pê dêşe belqityê! Te derzî di wan rakiriba tamam, lê ew çi şûjin bû? Ez zanîm ev hemî zikreşî û fesadya Heloka Dêriki ye nee! Ne go ez wê bigrim ezê bi gijka wê bigrim û têxim bin xwe!

Eyşana xemxwûr / Dêrikê

Belqitî, çavriyayî tu û sed bavê xwe ne hey nan-korê! Başê welle, ez rabim zarokên we ji kevz û karûşê xilasbikim, bala wan bikşînim, bi seetan nûra çavên xwe birjînim û bila Eyşokê bi dirdira xwe serê min bixwe!! Xêra xwedêye welle! Ê bavo em poşman bûn me go daholvan, ma tiştêki teyî din ma?! Me nizanibû zarokên te wilo dilziz in bavo! Me zaniba me mala xwe xiranedikir û li ber xwe ji, li ber wan ji nediketin bavo! Yabo em nema behsa dahol û zirnê dikin, tevdir! A baş taliya talî ezê stuyê xwe bişkinim û dev ji vê kozka reş û tarî berdim, ez nema karim derdê xelkê bikşînim bavo, na welle!..

Jinxala fatê, ez jinek bimêr im. Nebixêr, mêrê min sofî'ye, nivmetro rîha wî ye, gurî'ye, ziktelêrî ye, bi 20 salan ji min mezintir e, tolaz e, çavlider e. Pê re ketime belayê. Tirro dibêje: Qewlê xwedê şeş in. Niha dixwaze yekê bîne ser min evdala xwedê. Ê ez jî insanîm!. Ez jî dixwazim çend mêran bikim!. Ma herroj tîrşîk û tîrşîk tê xwarin, na! Çima bextê me jinan hevqasî reş e gelo?. Ma zilam can'in em bacar'in?

Eyşoka Çavbirçî / Roma

Ax lao ax Eyşo! Tiştê ku hatiye serê me jinan neyê serê mişk û maran rebbî!..Ê ji xwe herroj tîrşîk nayê xwarin!..Carna savar û tîrşîk, carna birinc û tîrşîk, carna tîrşîka kelandî carna a qelandî, a biraştî, carna dik carna beran. Di ber re ji carna du hêk û xiyarek hebe hê xweştir e. Herroj tîrşîk dilê meriv dixelîne keçko, meriv virikî dike. De guh bide xaltîka xwe: Êvarî go mêrkê te hat, hinek araq têxe nav dew û hindik-hindik bide wî heta go serxweş bibe. Go serxweş bû ewê biweste û razê. Tu ji derpiyê wî jê bike, meqesekî bîne, gunikekî wî jêke û yekî bihêle, guhekî wî jêke û yekî bihêle, çavekî wî derxe û yekî bihêle, diranên jor bikşîne û yên jêr bihêle, çeqmaqekî berde rîha wî û êgir pêxe, dawiyê ji kêrekê li telêra zikê wî xe û di kefenê sed bavê wî ... û dev jê berde!..Qet metirse, ez li piştê te me!..Ciao Bella!

Prof. can, Xanimekem. Nazanîm bilêman nelêman, belam derdî min zor giranewe. Min afretek taze, ciwan û çak im. Temenîm 51'sal e. Taze ji jiyanekem tam werdigrim. Belam, mîrekanî min mêr niye. Segî segbaw kalemêrekî 75'sal û 4 mang e. Tir û tîs di qûnî ew de nemawe, fişekî ew tewa buwe, guh li min nakewe. Min ji ciwan'im, yari dixwazim, îşekan dixwazem. Ji xo bilasebeb nalên jiyan piştî temenî 40 destpêdike. Nazanîm segbawekan bikujem çibkem?

Germê Xatûn / Londra

Germê xanim, qurbeserem!. Bawerke xoş li derdî tu digihê. Ê min, min mîrekanî xom serjêkirawe we şandî ew dinyaya. Belam ê tu serjê mekewe, dînamîtekan tîxî qûnî ew û agir pêxewe. Min dizanîm temenî 51, temenî yari û îşkirdin e. Heger temenî bûyî 52'sal êdî natiwanî îşekan biket. Bo ew tiştane, mîrekan zû bikuje we qehpebawekî din peyda biket. Têkewe Înternetê û chat bike. Qehpebawekan zor in. Her îşekan biket we ewtan bikuje ta temenî bûyî 52'sal. Min bixom ji ev karekan dikem, ta êste min 99 qehpebawan kujrawe, belam yek mawe!.. bye, bye!

fate@peyama-kurd.com

Bersivên hejmarê 8an

Çeperast:

1-) Serxwebûn / am 2-) bawesîr / alê 3-) îma / nm / matem 4-) re / edebî / êmê 5-) oşş / arîyeşda 6-) krib / aren / al 7-) nâl / îna / dara 8-) acente / mîl 9-) man / qewîn 10-) maqara / eşîr 11-) nînowa / erênî 12-) azîzcan / îran 1-) îroknan / na 2-) ebmeşraç / mîz 3-) raa / silêmanî 4-) xw / naqoz 5-) wenda / îtnawc 6-) esmerane / raa 7-) bî / bîra / qa 8-) ûrmiye / me 9-) endîwerî 10-) atêş / alişêr 11-) alemdar / nîna 12-) memêalan / rîn

Serejêr:

1-) îroknan / na 2-) ebmeşraç / mîz 3-) raa / silêmanî 4-) xw / naqoz 5-) wenda / îtnawc 6-) esmerane / raa 7-) bî / bîra / qa 8-) ûrmiye / me 9-) endîwerî 10-) atêş / alişêr 11-) alemdar / nîna 12-) memêalan / rîn

Remildank

Beran (21.03-20.04)
Hûn derûdora xwe dêşînin. Dilê dost û hevalên xwe nehêlin, wan ji xwe bidûr nexin.

Gamêş (21.04-20.05)
Wê rewşa aborî baş bibe. Hûn destvekirî û comerdîyê dikin, dixwazin alî dostên xwe bikin.

Cewî (21.05-21.06)
Bext û siûda we heye. Di zanîna armanca xwe debîn. Rê li ber we heye. Piştê xwe nespêrin kesî.

Keyjal (22.06-22.07)
Meha Îlonê li we tê. Hûnê mirovên nuh binasin. Hûnê di pişeyê xwe de bi pêş Kevin.

Şer (23.07-22.08)
Hûn guhdariya hevalên xwe dikin û ji wan re alîkar dibin. Hûn ji dixwazî bîne hezkirin û pesinandin.

Simbil (23.08-22.09)
Di karê pişeyê û evîne de pêşketin heye. Fersendan bernedin. Bi aqil gavên xwe bavêjin.

Mêzên (23.09-22.10)
Bi xwe bawerbin, li hêviya hesî nemînin. Hinek dixwazin we ji rê derxin, haydar û miqate bin.

Dûpişk (23.10-21.11)
Hesûdî û dilreşiyê ji dilê xwe bavêjin. Dilê Jina/mêrê / xwe nehêlin, ji hev piştrast bin.

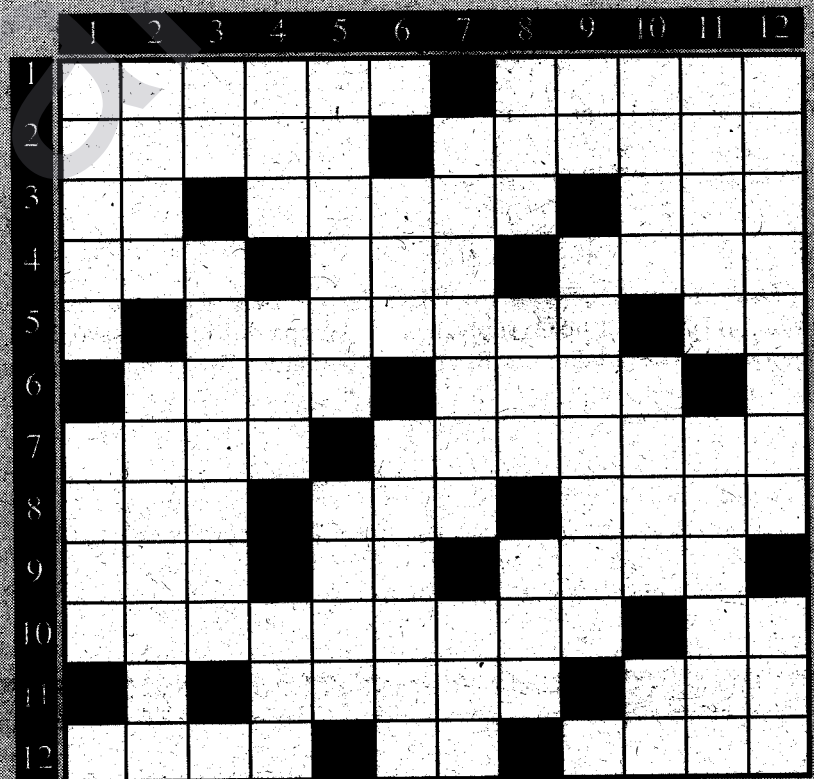
Kevan (22.11-21.12)
Serberdayî û terale negerin. Ji bo pêşeroja xwe bixebitin. Evîn û evîndarî heye, ne dîr e.

Kovî (22.12-19.01)
Hûn gelekî bi aram û qewîn in. Karên mêrane dikin. Qezenca peran girêdayî hewldana we ye.

Satîl (20.01-18.02)
Li evîn û hezkirinê miqate bin. Hûnê rastî yekî/yekê bîne. Hinekî rê bidin ber jiyana xwe.

Masî (19.02-20.03)
Di nava xeyalan de nemînin. Hûn dixwazin xeyalên xwe jîndar bikin. Ne tenê li xwe, guhdariya hinekan din jî bikin

Xaçerêz

ÇEPELAST

1. Destmal / aletek qusandinê. 2. Bi av kirin, av lê reşandin / bermalî, jin, xanim. 3. Erd, xak (paşûpê) / Karûn, yasa / li cîna ji lûsê çûkan re dibêjin (paşûpê). 4. Kûraniya binê ezîmên / rengêk / gava mirov ban mekta xwe dike. 5. Navê welatekî / nîşana elementa Amerîkayî. 6. Kesên şareza, bîrewer (paşûpê) / qilçix, hestiyê masîyan. 7. Maddeyek kîmyewî / navê darekê, kizwan. 8. Trên lê radiwestin (paşûpê) / heywanek piçûk û xwînîj / bêhnpekî, nexweş, Keyin. 9. Navê jinan (paşûpê) / kurtenîvîsa numarayê / qismet, siûd, bext. 10. Serdar, serokê leşger / fidan, zil, lem. 11. Markayek TV, Radyo û video'yê / qewmek. 12. Dûrlîşme, slogan / du tîp / meha Newrozê.

SEREJÊR

1. Meraq, tîrs, xem / xwedanekî mîrolojîya Yunan'an. 2. Piştî nivro, berî seve / mezinayî, bilindî. 3. Du tîp / lîstikvanê tîyatroyê. 4. Maddeyek kîmyewî / di santrancê de radestî, çîzbûnî / herêmek rojhilata Kurdistanê. 5. Dehbe, mîrkuj, dirinde (paşûpê) / spi, reş, sor, kesk, şîn, zer (paşûpê). 6. Mezel, qebîr, mala mirriyan / kera rengîn. 7. Kozîka rêxa heywanan / axur, mala pez. 8. Bi Ingiltîzî zilam, mîr / xebat, is, suxre / navê Xezalekê. 9. Hewa (paşûpê) / masîyan, kesê masîyan digre. 10. Zerik, tas, qedeh / zarok, mindal, gede (paşûpê) / bi tîrkî nav. 11. Navê jinan biyanî / paytextê tîrkîyê. 12. Bajarekî başûrê Kurdistanê / jêhatî, zîrek, livbaz.

Prîcilla bû yekemîn

Li Filipînê pêşbirka xweşikbûnê çêbû. Di pêşbirka bi navê "Miss Earth (ax-xak) de, Priscilla Meirelles a 21 salî bû yekemîn. Meirelles a Brezîlî ji nav spehiyên 60 welatî bû yekemîn û tac danî ser serê xwe. Meirelles diyarkir ku ewê payebilindiya xweşikbûna xwe, ji bo parastina daristanên baranê bikarbîne.

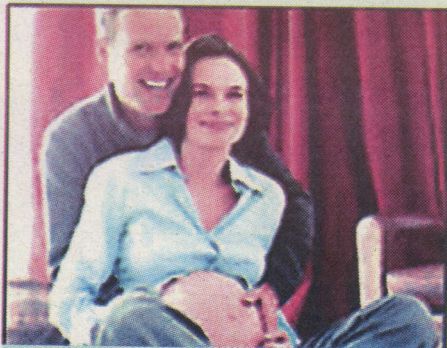

ORGAZMA JINAN ÇI YE?

Du cûre orgazm heye. Yek klitoral orgazm, a din vajînal orgazm. Jin di riya vajînal orgazmê de digihên orgazma klitoral. Ferqa klitoral orgazmê ji vajînal orgazmê ew e ku klitoral orgazm, orgazmek berî eleqa cinsî bi riya mesaja klitorîst bi destdikeve. Vajînal orgazm jî bi temasa cinsî derdikeve holê. Ev orgazmek zor e. Bi xwe problema jinan a herî mezin jî bi destnexistina orgazma vajînal e. Lê ev fenomenek xwezayî ye û ne pêwîste zêde li ser bê rawestandî. Ango bi çî awayî dibe bila bibe ger jin orgazm dibe problem nine.

Bi çêbûna zarokê re bila jiyana we ya zayendî bi dawîneyê

Huhertinên hormonî yên dema avîsbûnê, hem ji bo mêr û hem jî ji bo jinê dibin sedema pirsgirêkên zayendî (cinsî).

derdikevin hole. Pirsgirêkên zayendî.

Guhertinên piştî zabûnê bi piranî bandore xwe li jinê dike. Pirsgirêkên wek; sarbûna zewqa zayendiyê, ziwabûna vajîna hinek ji wan in. Div ê babetê de her çiqasî ne wek jinan be jî, lê bandore wê li mêran jî dibe. Ew jî dikevin bin berpirsiyariyekê mezin û bi wan re jî pirsgirêka nexwestin û sarbûna zayendiyê dest pê dike.

Şevên bêxewî, mijandina zarokê, grî û qijewîja zarokê, nexweşketin û wekî din sedemên sarbûna xwestina zayendiyê ne. Ji aliyê din hezkirin û şabûna zarokê, germbûna berê a di nav jin û mêr de kêmîr dike û ev jî sedemek jê ye ku, germbûn û zewqa zayendî di navbera jin û mêr de kêmîr dibe.

Div ê rewşê de dive jin û mêr morale xwe xira nekin û serî li Doktorekî xînin.

Pêvajoka avîsbûn û çêbûna zarokê, ji bo gelek jin ê mêrî heyamek taybet û bi heyecan e. Her çiqasî ev heyama han heyecan û bextewariyekê dide jî, lê ji aliyê din dibe sedema berpirsiyarî, pirsgirêk û sergêjiyek mezin jî. Berpirsiyariya zarokê, guhertinên hormonî û bedenî cihana jin û mêr serûbinê hev dike. Di encama wê de jî pirsgirêkên nexweş

Bêrzanînek li ser Hünernemulê Hêja

Mihemed Şexo

Cih / Ort:

Mezan û Hünernemulê Şexo es. (n)

- Bîrînê Ahîşemê Şîvê
- Aben Kîşemê
- Gulîşemê Şîvê
- Elî Şîvê
- Kîşemê Şîvê
- Şîvê Şîvê
- Kîşemê Şîvê

Nostalgie Festhalle, Straßestraße 96,

13587 Berlin, Block 41; 2

Tel.: 030 / 35407249 Handy: 0172 3621797

Dem / Lîstina: 28.11.2004 an

Deşîmêr / Lîstina: 16.00

Dîwîyê Dîwîyê / Lîstina:

Bê xwarin / olne vîn Fasen: 6 Euro

Bi xwarinê re / mîh olne Fasen: 20 Euro

Komelgeya Kurdên Sîriyê li Berlin-Brandenburg

Kulîmekên teng, piçûk û hestep

Kulîmek nişanek ji yên mêbûnê ne û ji bo xweşikbûn û spehibûna wan tenê tiştêk pêwîst e, wext û helwest

Kulîmek (kalça) di bedena jinê de yek ji ciyên herî balkêş e. Spehibûn û lihevhatina kulîmekan di eslê xwe de ne xeyal e. Bal û dên, rejîm û spor karin di hestepî û seksîbûna kulîmekên we de rola xwe bilîzin. Tiştê ku hûn ji bo spehibûn û seksîbûna kulîmekên xwe bikin ev e, ku tenê hinekî wext veqetînin û xwedî helwest bin. Bi wext û helwestê hûnê karibin di kulîmek û bedena xwe de form û lihevkatînek spehî bihînin. Ev ne xeyal e, girêdayî aramî û livbaziya we ye.

Wek tê zanîn di laş û bedena meriv de rol û bandora avê gelekî heye. Av, di xweşikbûna çerm û di ger û xebata bedenê de xwediyê ciyekî bêhempa ye. Ji ber vê girîngiya avê, divê meriv xwe ji vexwarina avê bêpar nehêle û rojê nêzikî 13 perdax av vexwe. Ji bo hûn bibin xwediyê kulîmekên lihevhatî,

reh û bazên (kas) wê derûdorê bixebitînin. Çi li malê û çi li derve, livbazbin, çalakbin û sporek baş bikin. Avjenî (sobanî-melevanî), bisiklêtajotin û masaj (firkanî) jî ji bo lihevhatin û hestepbûna (şidyayîbûn) kulîmekan gelekî başin. Ji aliyê xwarinê de ji xwêya zêde bidûrkevin. Zêde xwarina şor nexwin.

Bi taybet, jinên ku zêde rûdinên û xwe nalivînin, zêdetir kilo distînin û ew kilo jî bi piranî xwe li kulîmekên wan digrin, ji ber vê jî bi wan re kulîmekên nelihevhatî û bêserûber çêdibin. Ji ber yê jî, zêde rûnenên, li ser xwe bigerin, bimeşin, bibezin û sporekî bikin.

Xaniyên betlanê li rojhilatê başûrê Kreta - Girîtê

•Berroj

•Behra sîn û zelal

•Herwa paqij

Apertments "PEFKA"

Tel.: 00 30 (28420) 61 176

Fax: 00 30 (28420) 61 195

Cih: Galini-Makry Gialos

Grava Kreta Yewnanîstan

Kî vê reklamê nîsanî xwediyê xanî bide jê re jî % 10 erzan e!

Cihê ji dayikbûna Feqyê Teyran

Seîdê Dêreşî

Tiştêk diyar û aşkera ye, ku Feqyê Teyran xelkê Hekarî ye, ji Hekarî ji xelkê qeza „Miks“ê ye.. lê ji Miksê xelkê kîjan gundiye? Eve cihê gengeşêye û rey û nêrinên cudâ ji bo vê çendê hene:

Alêksender Jaba dibêjt: Feqe ((eslê wî ji qeseba Miksê ye, tabî`ê welatê Hekarya ne)) paşê dibêje: ((li Miksê medfûne))

Herdu mêjovan, Muhemed Emîn Zekî û Elaeddîn Sucadî wisa hizir dikin, ku Feqyê Teyran xelkê ((Mako))ye.

D. Bileç şêrguh dibêje: Feqyê Teyra xelkê bajarekî Miks e. Û dibêje: li bajarekî Miksê miriye û têda hatiye veşartin.

Nivîsvan Ebdil Reqîb Yûsif dibêje: ((Feqe xelkê gundê „Teyran“e, ev gund dikeve navbeyna cihê Miksê û Hîzanê , belê ji hîzanê tê hijmartin. Ev gund nihajî bi vî navî

heye û di nav daniştîyên Miksê û hîzanê de, ku Feqe ji daniştîyên vî gundiye.))

Li ser vê nêrina E. Reqîb Yûsif. Sadiq Behaeldîn Amêdî dibêje: ((Bira-der Reqîb yûsif di Dîwana Kurmancî de, her ji nik xwe navê Teyran dirust kiriye, kiriye gundê Feqe lê bûy û nezane torê kilasîkî gotina wî veguhaz- tiye. Feqe xelkê Miksê ye, bi navê Miksê ji navdar e, ku bi dirêji hatiye destnîşan kirin.)) ku bêjeya „Teyran“ birader Reqîb afrandîye.

Di roja 28. 3. 1988an de nameyek seydayê navbirî -E. Reqîb Yûsif-gehişte me. Tê de dibêjt: ((Feqe xelkê Miksê ye, neku xelkê Teyran e, min pirsî di gişt havîna 1977an de, kesî negot gundek bi vî navî heye. Diya- re ez di dîwana Kurmancî de xelet bûme))

Mijara me a bi navê „ Di felsefa Fe- qyê Teyran de Hêsetê“ me wisa daye zanîn ku Feqyê Teyran xelkê gundê Hêsetê ye, ku dikeve devera Cûlemê- gê, ser bi eşîreta Pinyanişya))

Lê piştî pêtir li pey vê mijarê çûm, ji bo min xuya bû, ku merema Feqyê Teyran bi peyva „Hêset“ ne gundê

Hêsetê ye.. Belkî rexê her bajarekî, yan gundekî, yan devereke, dibêjinê Heşet. Evca ya dirust Feqyê Teyran ne xelkê gundê Hêsetê ye. Ew hel- besta wî ya ku dibêje: „îro werin lê- zim werin, cîran û xelqê Hêsetê“, ev Heşete ji her wê wateyê dide, ku me awir pê daye, ne ku gundê Hêsetê.

Dîsan di dîwana kirmancî de, dibêje: ((Teyran di Miksê de, maye heta ku li wê de miriye, çunkî gora wî li vî gun- di ye, heta niha ji xelkê diçin ziyareta gora wî))

Herwisa E. Reqîb yûsif di pêşekya kitêba „Bersîsê Abid“ de, dibêjt: ((Feqyê Teyran ji gundê „Werezoz“ a ku ne gelek dûre ji bajarê Miksê, jin hînaye û gora wî ji li wê de ye. Lê go- rek dîtir bi navê gora Feqyê Teyran li gundê şandîsê, li cihê Hîzanê heye. Şinku li şandîsê çûye ber rehetê..)) paşê dibêjt: .. ((herweha Mela Sa- leh gotiye, Feqî bi esil xelkê gundê „Werezoz“e.))

Vê dawiyê destnivîsek helbesta „Beyta Dilî“, kete destê min. Di da- wiya beytê de çend hevokê bi erebî hatîne nivîsîn û cihê bûyîn û mirina Feqî têde diyar dîke û dibêjt: ((Feqî, navê wî Muhemed e, cihê bûyîna wî û nejada wî ji gundê „Warezor“e. Û cihê veşartina wî, di gundê „şandîs“de ye, ji qeza „Nemira“. Û hindikî Warezor e, gundek ji qeza miksê ye)).

Ez wisa hizir dikim, ku ev herdu nerînên dawiyê, cihê baweriyê ne. Eger çî, pêzanînen hêja E. Reqîb li ser vê çendê ne divebirin, lê gelek nêzikî rastiyê ne.

Lê ev îşaretên di desnivîsê da, hatîn, îşaretên vebirin, ku dibêjt, cihê bûyî- na wî „Warezor“e, Û cihê mirina wî „şandîs“e. Çimkî „Warezor“ ser bi Miksêve ye, jiber wêrê ji Feqî paşnavê xwe „Miksî“ daniye.

Li dawiya vê desnivîsê, wisa diyar dibît, ku Feqe li gundê „Warezor“ ji dayik bûyê û bavê wî ji xelkê wî gun- diye.. Û piştî çûye ber dilovaniya xudê li gundê „şandîs“ê hatiye veşartin.

Ya fere bêjîn; ku Feqyê Teyran, sala 1549ê zayîne, li gundê „Warezor“ê ji dayik bûye û sala 1631ê li gundê „şandîs“ê çûye ber dilovaniya Xudê.

JI BO „VIZONTELE TUUBA“ JÊRENIVÎSA BI KURDÎ

DVD û VCD a filmê „Vizon- tele Tuuba“ ku Yilmaz Erdogan senaryoya wê nivîsandiye û bi rêvebiriyê derketin piyase. Film bi zimanê Tirkî ye, lê jêrenivî- sa DVD li gel Îngilîzî, Almanî, Fransî, Swêdî, Flamanî, Tirkî û bi Kurdî ye. Kesên ku DVD bikirin dikarin film bi jêrenivîsa Kurdî temaşe bikin.

Li Amedê Sînema Kurdî, lidarket

Mihemed Eren Amed

Amed - Şaredariya bajarê Amedê, ji bo meha Remazanê , bi navê „Rojên Sînema“ di roja (28 10 2004)an de çalakiyek dan destpêkirin.

Di vê çalakiyê de filmên Kurdî û yên Tirkî di sînemê de tîn lîzîtin û ev yek ji aliyê xelqê ve gelek hat eciban- din.

Tê ragihandin ku wê ev çalaki heta dawiya Meha Remazanê dewam bike.

Bi avakirina sînema seyar ku kuçe bi kuçe, tax bi taxên Amedê digere, hem filim, hem jî xebatên belediyê pêşkêşî

xelkê dibin.

Diyar e ku di vê çalakiyê de filmên Kurdî zêdetir bala temaşevanên

Kurd dikşîne. Serokê şaredariyê Eb- dullah Demirtaş diyar dîke ku arman- ca amedekirîna van çalakiyan ev e ku rojên berê û kevna bînin bîra xelkê.

Demirtaş di derbarê vê yekê de weha dibêje: Ev çalaki gelek hat ecibandin, bala hemû tebeqeyên civatê wek: jin- mîr, zarok -ciwan, pîr û kalan dikşîne. Di vê çalakiya me de, bêtir filmên Kur- dî hatin lîzîtin.

Di çerçewa vê çalakiyê de filmên Kur- dî yên wek `Jana Zirav, Bavê Teyar, Sa- lek, Nû û Hinek Zû` hatin lîzîtin.

MARLON BRANDO ÇÊTIRÎN „BAVÊ“ HEMÛ DEMAN

Amerika - Aktorê efsane Marlon Brando bi rola xwe ya di filmê „The Godfader-Bav“ de karakterê „di sînema de çêtirîn gangsterê hemû deman“ hat hîlbijartin.

Di anketa ku bi beşdarbûna sê hezar kesan ji aliyê UCI Ci- nemasde hat çêkirin, Marlon Brando reqîbên xwe li dû xwe hişt û dereca yekemîn stend.

Bi karakterê Don Vito Corle- one Brando xelata Oskar qe- zenc kiribû û di dîroka sînemê de cihekî taybetî girt. Her wiha

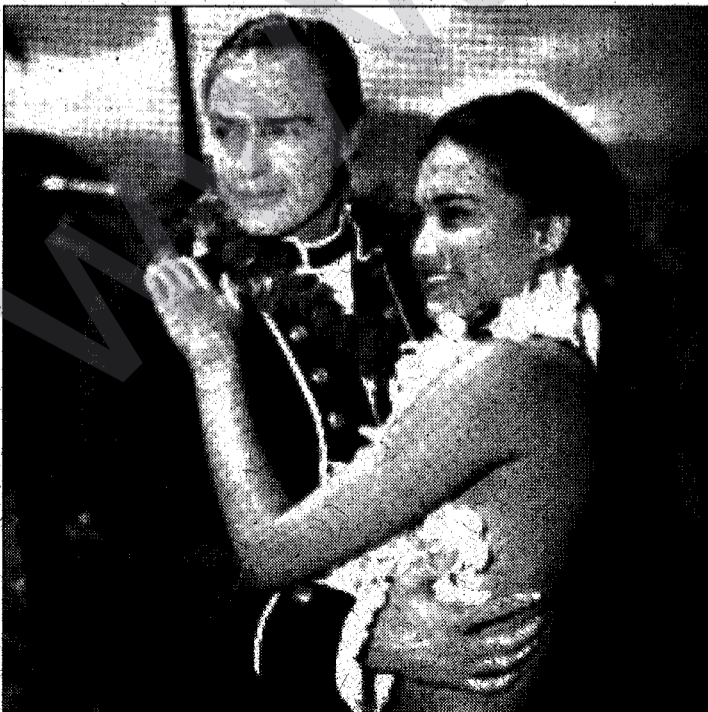
Robert De Niro bi vî karakterê xwe sê xelat bi hev re wergirt û carek din ispat kir ku di dilê temaşevanên sînemê de xwedî cihekî taybetî ye.

Di anketa ku navdarên wek Al Pacino, James Cagney û Ben Kingsley ji cih distînin çêtirîn pênc gansterên hemû deman wiha bi rêz bûn: 1- Marlon Brando(Don Vito Carleone): The Godfader-Bav (1972), 2- Robert De Niro (Vito Carleone): The Godfader II-Bav (1974), 3- Ray Liotta (Henry Hill): Goodfalles (1990), 4-

Robert De Niro (Al Capone): The Untouchables-Destnedayî (1987), 5- James Cagney (Wil- liam `Rocky` Sullivan): Angels with Dirty Faces (1938).

Karakterê „Bav“ ku Marlon Brando dilize berê ji ji aliyê ko- vara „Premiere“

„çêtirîn karakterê Sînema hemû deman“, Godfader-Bav ji ji aliyê sîteya „askmen“ „Li hemû dinê çêtirîn filmê gangs- teriyê“ hatibû hîlbijartin.

Cemîlpaşazadeyê Amedî û neteweperestiya Kurd

Seyîdxan Kurij

Ji weşanên Avesta bi navê "Çemîlpaşazadeyê Amedî û neteweperestiya Kurd" pirtûkek diyariya rewşenbiriya Kurd kir. Di vê pirtûkê de li ser malbata Cemîlpaşa ku di dema Osmaniyan de ji Silopî hatiye Amedê û di sedsala 20. an de di tevgera Azadiya Kurdistanê de rolek berbiçav lîz-tiye, tê sekinandin.

Wek tê zanîn di dawiya sedsala nozde û destpêka sedsala bîstan de di tevgera Azadiya Kurdistanê de hin kesayetiyan ji malbatên Aristokrat û feodal rolên girîng lîz-tiye. Wek mînak malbata Bedirxaniyan, Çemîlpaşa, Baban û Nehri. Çimkî ji wan malbatan hin kesan li Îstanbolê û Awrûpayê xwendiyê, li vir dîtina netewetî naskirine û di binê tesîra wê de mane.

Malbata Çemîlpaşa ji wan malbatan yek e. Li gorî lêkolînên Malmîsanîj endamên vê malbatê niha li Tirkîyê, Suriyê, Iraq, Amerîka, Almanya, Belçîka, Abu Dabi, Îrlanda, Îsveç, Kanada, Rusya û Suudî ne. Ew bi paşnavên Cemîloşlu, Karakoç û Jamîl tên naskirin.

Çend endamên malbata Çemîlpaşa di destpêka sedsala bîstan de li Îstanbûlê di nav rexistinên Kurdan de (Hevî, Cemiyeta Tealiya Kurd) de cih girtine. Piştî serhildana şêx Seîd ji hinekê wan hatine girtin û piştê çûne Suriyê û li vir îltica kirine. Ji wana Kadri Cemîlpaşa û Ekrem Cemîlpaşa di nav rexistina „Xoybûn“ ê de bi aktîv karkirine. Van

herdû kesan di aliyê rewşenbiriye de ji hizmeta xebatên heja kirine.

Lêkolîner Malmîsanîj di vê xebata xwe de ji Cemîlpaşa destpêdike û seceraya malbatê, rola wan a di nav tevgera Azadiya Kurd de derdixe holê. Di pirtûkê de li ser jiyana hin kesên vê malbatê agahdarî hene û gelek resim ji albuma malbatê jî tê de çîh digrin.

Lêkolînerê Kurd malmîsanîj heta niha bi Tirkî û Kurdî (Kurmancî, Kirdkî) û Swêdî 17 pirtûk weşandiyê. Malmîsanîj jî aliyê ziman, edebiyat û folklor bigre heta bi dîrokê pir berhemên bi hemû hûnandiyê. Malmîsanîj cara

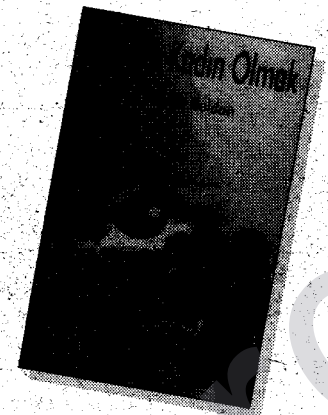
yekemîn bi xebata xwe ya „Abdulah Cevdet û neteweperestiya Kurd“ derket ber xwendevanên Kurd. Ji wê û vir ve li ser dîroka Kurd û Kurdistanê ya modern xebata xwe domand. Ewî ev xebat bi alîkariya Portreyan û malbatan kiriye. Di wî warî de lêkolînên wî yê berbiçav ev in:

- Abdulah Cevdet û neteweperestiya Kurd
- Kemal Fevziyê Betlîsî û rola wî ya di nav rexistinên Kurd de
- Bedirxaniyên Cizîra Botan
- Çemîlpaşazadeyê Amedî û neteweperestiya Kurd

Ev çûre xebat li ser dîroka neteweyan gelek pêwîste û pir caran detayên ku di pirtûkên dîrokî de nenivîsîne, tîn holê. Nivîskarê Tirk Ahmet Altan di hevpeyvînek xwe ya li ser pirtûka xwe ya di derheqa biryara sî û yekê Adarê de, „dîroka ne resmî bi alîkariya notên jêrin tî xuya kirin“ dibêje. Malmîsanîj bi salane bê westan li ser dîroka Kurdistanê xebat dike, ango; bi derziyê birê dikole û tiştên me ku di tariyê de mane tîne holê. Taybetiya lêkolîngeriya Malmîsanîj yek jî ewe ku heta detayên piçûk bi jora notan xebata xwe dewlemend dike.

Li gorî pêşgotina ku Malmîsanîj jî bo pirtûkê nivîsiye, ewî jî bo vê pirtûkê binivîse bi Nejat Cemîloşlu, Felat Cemîloşlu, Xendan Jamîl, Pervîn Cemîl, Şermin, Ferda, Reşîr û Zizan Cemîloşlu re peyiviye.

Pirtûkekî nu ya Necdet Buldan

Îstanbûl - Pirtûka Necdet Buldan a bi navê „PKK'de Kadın Olmak“ di îlona 2004an de li bajarê Îstanbûlê ji aliyê weşanên Doz hatiye çapkirin. Necdet Buldan di vê xebata xwe de hin pirs amade kirine û ji deh jinên gerilla pirs kiriye. Niha hemû ji wan li welatên cûrbecûrên Awrûpa dijîn. Di civata Kurdan de di derheqa jinên gerilla de erênî-neyên gelek tişt tê peyvandin. Ev meraq Buldan gihandiyê nivîsandina berhemek wiha ku gelekî jî baş bûye. Bersivên gerillayên jin bi naveroka xwe dagirtine û di vê mijarê de agahdariyên heja digihînin xwendevanan.

LI TIRKIYÊ JI XWENDINA PIRTÛKAN NAYÊ HEZKIRIN

Tirkîye - Li Tirkîyê jî bo her 65 hezar kesan pirtûkxaneyek heye. Li seranserê Tirkîyê 1502 pirtûkxane hene. Li Almanya hejmara pirtûkxaneyan 11 332 e. Li Amerîka pirtûkxaneyên ji xelkê re vekirî li dorî 118 hezar in û ji % 65ê zarokan xwedî karta abonetiya pirtûkxanan in. Li Tirkîyê hejmara pirtûkxaneyan ne tenê gelekî kêr e her wiha serdêrên wan jî gelekî kêr in.

Li gora daxuyaniya Wezaretê perwerdeya millî li Tirkîyê jî bo her 6 kesan 1 pirtûk dikeve.

QANATÊ KURDO: ZANYARÊ KURD Ê BI NAV Û DENG

Eskerê BOYIK

Qanatê Kurdo sala 1909 an li gundê Sûsîzê, qeza Qersê ji dayka xwe bûye.

Sala 1922 an bi inîsiyatiya nivîskarê Kurd Ahmedê Mîrazî, ewledê gelê Ermenî, dost û xêrxwazê gelê me Lazo (Hakob Xazaryan) û hinekên din, li bajarê Tilbîsê

ji bo wan zarokên Kurd dibistan ve-dibe. Di dibistanê de zaroka him dixwend, him hîni kar dibûn, him jî tê de radizan. Qanat dibe şagirtê wê dibistanê...

Tev Qanat jî wê dibistanê xwendina xwe dest pê kirin usa jî zimanzanê Kurdî bi nav û deng, doktorê filologyê Çerkez Bakayêv, nivîskar, berpirsîyarê rojnama RIYA TEZE yê ewlin Cerdoyê Gêncî, Mêrxwesê Yekîtiya Sovyêtê Semend Syabendov û gelekên din.

Sala 1928 an kommerkezîya Partiya Komûnîstên Ermenîstane bi pêşniyaza Erebe şemo 8 xortên Kurd dişînin Leningradê (Pêterbûrg) jî bo xwendinê. Qanat di nav wanda bû.

Berê ew di fakûltêta karkira ya inîstitûta zimanên rojhilatê yê zêndî de dixûne, paşê xwendina xwe li inîstitûta Leningradê beşê ziman, dîrok û edebiyetê de pêşda dibe. Şaya xebathizî, zêndî zanibûna zimanê dê di demek kin de guhdarya dersdar-an, ya rojhilatzanên dinê'yan N. Mar, H. Orbêlî, A. Fréyman dikşîne ser xwe.

Hê xwendkar ew dersê zimanê Kurdî dide xwedkarên inîversîtête û bi xebata zanyariyê ve mijûl dibe.

Ji pey xwendina inîversîtête re ew aspirantûra inîversîtête de xwendina xwe berdewan dike. Sala 1941 ê bi babeta „Çêkirina fêlêd bargiranî di zimanê kurdîda“ tîza doktorya xwe, ya ewlin xweyî dike.

Piştî şer ew di inîstitûta rojhilatîzaniyê de pirsên Kurdzaniyê yê cude cuda ve mijûl dibe, kûrsên zimanê Kurdî de dersê dide.

H. Orbêlî sala 1959 an para rojhilatîzaniyê ya inîstitûta Leningradê ya zanyariyê de koma Kurdzaniyê başqe dike. Ji pey salekê re Qanat dibe serokê wê komê.

Heta dawya jiyana xwe jî wî ew karê Kurdewariya pîroz bi serbilindî û hiskirin pêşde bir, li dû xwe bi sedan xebatên Kurdzaniyê yê bîngêhîn û giranbiha hişt, navê xwe bi herfê zêrin di dilê gelê xwe de nivîsî.

Sala 1985 a 31 ê oktobirê li Leningradê zanyarê mezin di 76 saliya xwe de çû ser dilovaniya xwe...

Qanatê Kurdo, jî sedî zêdetir monogirafîya, pirtûk û gotarên zanyarî li ser ziman, zargotin, dîroka Kurdî weşand, jî 20 î zêdetir Kurdzan hazir kirin... Kurdzanekî usa nîne, ku wan salan di welatê Sovyête de hatibe hazirkirin û emekê wî evdê mezin ser nî be, tune ye.

Ji xebatên wî yê bîngêhîn in: „Rê-

zimana zimanê Kurdî (Kurmancî) „ (1957), „Ferhenga kurdî (Kurmancî)-Rûsî“ (1960), „Ferhenga Kurdî (sorani) - Rûsî“ tevî Zara Yûsupovayê, (1983), „Beranderkirina rêzmanên dialêkta Kurdî (Kurmancîya jor û Kurmancîya jêr)“ (1973), „Tarîxa edebiyata Kurdî“ cilda 1 (1983), cild 11 (1985), „Gramêra zimanê Kurdî“ (1990), „Duwanzdeh variant, Mem û Zîn,“ (1996) û hvd...

Zarokên Kurd li welatê sovyête bi pirtûkên wî hîni zimanê dê dibûn. Heta salên nodî 10 pirtûkên wî yê dersa li Ermenîstanê hatine weşandin.

27. 10. 2004.

Birnebûn hejmara nû derket

Kovara Hûnerî, Çandî û Lêkolînî ya Kurdên anadolîya navîn Birnebûn hejmara xwe ya payîza 2004an derxistin

Hûn dikarin Kovarê ji navanşîna jêrin bixwazin:

Navnîşana li swêde:
Box: 8121, SE16308,
Spånga / Sverige

Navnîşana Almanya:
M. Özgür Birnebûn
Postfach 900348, 51113 Köln

Resimî Erd

Resamî Kurd Mehmud Celayir bi nameyî „Resimî Erd“(Bilder der Erde) yew pêşangehê (sergî) resiman kerd a.

Alamanya - Pêşangehê Mehmud Celayir 29î aşmê October de bi qisêkerdiş Dr. Barbara Lipps-Kant destpê kerd û heta 21î na aşm rûmena. Dr. Barbara Lipps-Kant bi kilmkî hûnerî Mehmud, resimani Mehmud ser agahdarî da mi-safirî û stîlî resiman Mehmud ser zi vînayê xo ard ziwan. Dr.Barbara Lipps-Kant Zanîngê Tubingen de dersê tarîxî Hûner dîna.

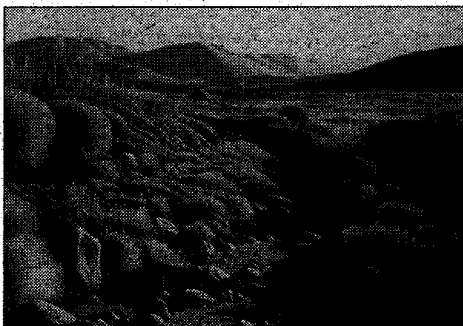
Kam ke biwazû eşkenû rojanî şemî û yewşeme sehet 11 ra heta 16 pêşengeh ziyaret bikirû û resman biêrnû.

Cayî Pêşengeh: Galerie im Oberlichtsaal, Rathausplatz 4 71063 Sindelfingen (Nizikî Stuttgart%)

Yewna pêşenge ha Mehmud Celayir zi 3ê October de bajarî Ehingen-Mochental de Galeriya Schloss Mochentalê de bi a û heta 14î na aşm rumena. Mehmud Celayir 1950 de Kurdîstanî

Bakur, Çolig de amewo dinya û 1972 de Akademiyî Hûnerî –Istanbul qed-nawû. Mehmud Celayir heta nika Tirkiye û Almanya de xêlyek pêşengehî şexsî û grubî akerdî û çend zi xelatî girotî. Mehmud 1986 ra nat ho Almanya de bajarî Stuttgart de ciwiyenû û xebatê xo ya hunerî ita de rûmenenû.

Se ke namê pêşengeh ra zi fam benû, resim Mehmud hêna zaf resimî erdî,ey tebiatî, no erd, no tebiat, erdî Kurdîstan, tebiatî Kurdîstan o. Resimani Mehmud Celayir de tebiato bêwaha, însanî têna û bêkes, erdo vêşayê û xirabe bi firçeyî yew hunermendî nê welatî amewo nekîşkerdiş.

Kurd pê yew lîstê kuenî vîcnayîşî Iraq

Başûrî Kurdîstan - Penî aşmê Çile ey 2005 de Iraq û Kurdîstan de vîcnayîşî peroyî benî. Piyerê partiyani Kurdîstanî û çend partiyî Iraq wazenî pê yew lîste şuerî vîcnayîş. PDK û YNK no derheq de piya kerdû. La heta nika nê parti sinî kuenî vîcnayîş Kurdîstan beli niyû.

Per bîn ra heta nika hama beli niyû şarî Kerkûk, Xaneqîn û navçeyanî Musul semdî vîcnayîşî Kurdîstana ji ray bidî

nûn zi têna semedî vîcnayîşî Iraqa ray dînî.

PDK û YNK piya kerd ke bi çend partiyani Iraçî serekwezîr û serekkomarî Iraq de na mesela qisêbikîrî û yew çare vîni. Goreyî qanûnî miwaqat ey Iraq gerekê meselay Kerkûk û ey navçeyanî binan verî vîcnayîş hal bibîn. La heta nika hama no derheq de hukumat Iraq qet tiway nêkerd.

Leşkerîya Kurdîstan ra tatbîqat

Zawîta - Ordîyî Zawîta ke girêdayê qomutanê hêzanî hususî ey Kurdîstan o, hefte ke vîyert mintiqaya binatê Şîraniş,Serseng û Zawîte de tatbîkato leşkerî viraşt. Yew kolordî yo bi 23.000 leşker, yew yewbiyayê Tanq pê 20 hawafirok(Helikopter) a no tatbîqat de ca girot.

Hunermend Adil Hewramî Iran de tepîşîya

Hunermend Adil Hewramî Kirmanwah de gerîya zerre. Çend cuwa ver dengbej Adil Hewramî konsera xo ey sînama İstiqlal de pê destî hêzanî sipahî ey Kirmanşah tepîşîya û gerîya zerre. Hêzanî sipahî zaf heqaret û teda kerd Adil Hewramî.Hozan Kurd Adil Hewramî semedî çend konserana Kurdîstanî Başur raş i bi Iran.

YNK: Kerkuk yew bajarî Kurdîstan o

Roja 1î aşmê teşrinê kurmayaperoyî ey Tirkiya derheqî Kerkuk de vînayê xo eşkira kerd. Kurmayaperoyî ey Tirkiya îddîa kena ke Kurd demografîyê Kerkûk bedilnenî.

Eynî roj YNK zi no derheq de vînayê xo bi yew nuşteya ardî ziwan. YNK nuşte xo de bi kilmkî vînayê xo ina ûna ziwan: „ Goreyî belgeyanî tarîxî Kerkuk yew bajarî Kurdîstan o. Doletîya tabîî ya Kerkuk aidê piyere şarî Iraq a. Yenû îddîa kerdîş ke Kurdan demografî Kerkuk xeripnaya , na zur a, raşt niya. Ma misađe nêkenî ke devletî cîran midahalê karî ma ey zerrî bikirî. Meselay Kerkuk meselay Iraq a. Kerkuk de Kurd, Erep û Tirkmen eşkenî sey birayan piya biciwî.

Bo na zura

Selim Çürükaya

1984 de Hepîsxanê Amed de ma hîrî henzar tenî, vatê xo kerd yew. Ma va ke ma hîrî Tirkî xeber nêdûnî û kam ke teber ra ûme qey mawa, ma ci re Propaganda kenî.

Hepîsxanê Amed de her hefte de yew roj, roja zeyaret bi. Eskeran vanda mi da, ez şîya, mi di ke dêke mi ûmeyê. Mi va: Daye Ti xêr ûmeyê! Dêke mi sarey xo şa tiyee va. Xêr myan di bi! Mi va: Bo daye hukmat Tirkan zaf zûlim kerd ma. Deke mi nat- wet xo ûniyey, sarey xo şa tiye, pey çimanî xo va: Ey Mi va:

Daye bo ma erdî xo ser de yesîrî. Hînc sare xo şa tiye, va: Ey Mi va: Bo insani ma kerdî feqîr Va: Ey Mi va: Wextî Sêx Seid ra hata nika hey ma qetil kenî. Ayê va:

Hûma beley înan bidû. Mi va: Daye bo ard ma destî ma ra girotû. Aye va: Niye, bo îna zura, kam ard ma ma ra girotû? Hani deheb yegêyî ma hey o ca di ê, çewî nîrûmenû, argûde ma çewî awk nîdanû ci. O ca de biya wişk. Wext ke deyke mi îna va, ez hend wîyaya.

Sekreterî Kamu-Sen Raporî mînorîteyan dirna

Goreyî sekreterî Kamu-Sen Fahretin Yokuş raporî mînorîte(Kêmnetew) yew belgeyî îhanet o. Fahretin Yokuş kerdinê xo ra pişman niyû û o vînu; „înanî mi semdî no kerdinê mi firaz kenî.“

Ankara- Yew mude cuwa ver kurulê şewirmendî ey heqî insanî hal Tirkiya ser yew rapor kerdib hedre. No rapor pê destî Prof.Dr.Baskin Oran amebi nuştîş. Baskin Oran no rapor de meselay mînorîteyan ser vindertib. Ey heq û huquq Rûman, Ermenîyan û bi hususî zi Kurdan ser vindertib.

Kurulê şewirmendî ey heqî insanî giredayî Serokwezîr R.Tayîp Erdogan a, la Tayîp Erdogan wahar no raporî nêveciya.

Heftêkû vîyert serekî kurulê şewirmendî ey heqî insanî Prof. Dr. İsmail Kaboglu no rapor pê yew kombîyayîşî çapamenîya eşkira kerd. Sekreterî Kamu-Sen Fahretin Yokuş weta ûme, rapor Prof. Dr. İsmail Ka-

boglu dest ra girot, dirna û eşt erd. Nê ser Prof. Dr. İsmail Kaboglu kombîyayîş terk kerd û no kerdine sey wahşîyê û barbarê nişan da.

Fahretin Yokuş no derheq de ajansi xebaran IHA re vînayê xo ina ard ziwan:”Pê no rapor ê wazenî Tirkiya de mînorîteyanî newe vecî werte û ina hêna agerî piyaameyîşî SEVR. No îhanetû, nê wazenî ina Tirkiya parçekirî. Tayê rojnamê nusenî ke ez ambazî Abdulah Çatli ya, çiko înayin çînû.”

Fahretin Yokuş wezîrî karanî teber Abdulah Gul zi bi diriyê suçdar kerd. Ey gazi Serekî TBMM Bulent Arinç û Serokwezîr R.Tayîp Erdogan zi kerd ke verba no rapor biye veng nêmunî.

Welatanî Mütefîk semedî Bush`a destekî xo eşkira kerd.

George Bush hêna serekdevletîyê Amerika qezenc kerd. Se ke netîceyî vîcnayîşan belli bi, İtalya, Avustralya, Japonya, Polonya û İtalya bi Washingtona itifak xo kerd newe.

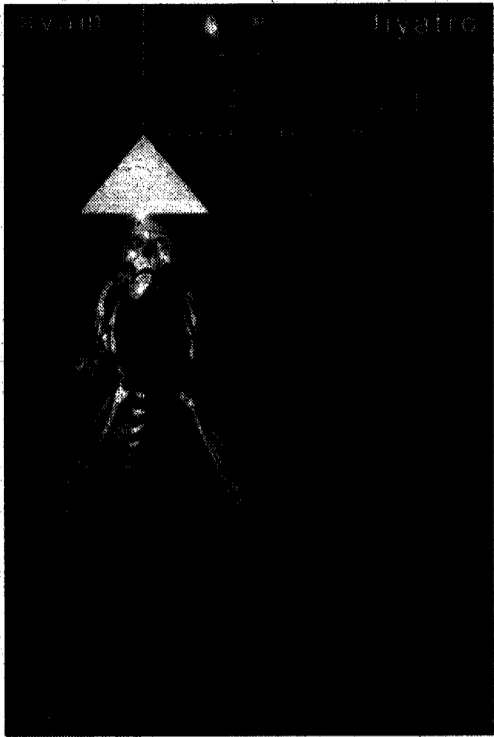
Almanya zi eşkira kerd ke ê bi Washingtona derheqî İran û Iraq de piya karkerdişî xo birûmnî. Se

ke yenû zûnayîş Almanya verba xerbi Iraq veciyayib.

Serekwezîrî Iraq Ayad Allavî zi kam qezenc kenû wa bikirû bi Amerikaya dostiyê ma birumn, va.

İran zi qezenc kerdîş Bush ser memnuniyetê xo ifade kerd.

Şanoyî Avam bi kayî Perskerdiş(Sorgu) perdeyî xo kerd a

Şanoyî Avam 2004-2005 de perdeyî xo bi kayî Perskerdiş (Sorgu) kenû a.

Kayî perskerdiş rojnamewanî Fransiz Henri Alleg nuştû. Nuştux îta de serameyê(hatitati9 xo nuştî. Temayî no kayî teda(işkence) o. Henri Alleg teda ke ey bi xo diyû,bi xo ciwiyawû, no teda bi pênuşê xo ya nuştû.

Kayî Perskerdiş Sinan Dülger îdare kerdû. No kay de sahneyî teda zaf wişk yew qide sahne de yenî tetbiqkerdiş. Îdarekerdox wazenû îna tesîr temaşoxan ser bikirû û verba teda vengî insana berzkirû.

No kay de temayî îşkence zaf heqîqî, wişk, bi dec û guîn sahne de myecniyenû ra. Sahnî ser de ceryan diyenû kaykerdox û cuwa pey zi awe bena pirye, o yenû aliqnayîş, awe sualin diyena ci û erzîyenû çoyan ver.

Kayî Perskerdiş(Sorgu) aşmê teşrinê de her şemê şund navendî kultur ey Bariş Manço de yenû kaykerdiş.

Yew vêv di zûmayî

Mahmud Ayçiçek

Serani 1945-46 de Kurdistan de bajarî Çebaxçor de di merdimî binê budala benî. Namê inan ra yewî Eşref ey o bin zi Emîn û. Eşref û Emîn biyayîş ra şeyfek bî. Seri inan zi xêlyek pîl bî. Eşref key Farisan ra, Emîn zi key Pîran ra bi. Nê wîrd piya belediya de xebitîyayn. Inan cehdeyî Çolig kerdiyen pak û zivil dayn arîye. Nê wîrd hol ambaz bî, inan yewbinan ra zaf heskerdiyen. Ê wîrd zi ezeb bî, nêzewiciyay bî.

Yew roj çend tenî Çoligij yenî dezay Eşrefî Siddiq vînenî.

Siddiq inan perskenû, vînu: şima xêr ûmê, la no ûmeyîş şima de zaf xêr niaysenû.

Ê vînu: Siddiq effendi wilay ma zi hûma nizûnî hola, xiraba. Ma bînatay xo de mişevirye kerd û ma ûmey to hetî. No gureyî ma ûncax ti bîşki safî kirî.

Siddiq vînu: Eg tiway mi dest ra biyerû, ez sare û çiman ser kena.

Ê vînu: Zerreyî no Çebaxçor de têna ti eşkenî care bikirî. Çimkî ti dezay Eşrefî.

Siddiq se ke nameyî Eşrefî eşnawenû, zerrey ey vînu "şip, o ca de zûnu ke cay çî estû.

Siddiq vînu: Mi zûna no ûmeyîş şima de çî estû. Ay geji hunc se kerd?

Ê vînu: Na hew Eşref tiway nêkerd, ti hê kenî û ti xo kenî gunekar.

Siddiq vînu: Liya, wina mevaciyen, gunê mi çito?

Ê vînu: Gunê to nowo ke to heyûn nika Eşref nizewicnawû bêla heq ey ho to seri di o.

Siddiq ûniyen nê merdimî hê raşt vînu.

Siddiq vînu: Ez şima ra ef xo wazena. Qalê şima raşt, şima yeqinib heyûn ewro kes hûma mi ra qidê şima nivatib. Ez hûma newe pê hişar biya, heyûn nika mi vatîyen qey Eşref seyfekû, o tiwe nizûnû. Ey rey-rey

kêye de lawikî vatîyen, badî lawikana zerrê xo ûntîyen, ax-wax kerdîyn. Ey myan mehla de cîniyan de dayn piyer, qoxe kerdîyen; mi zi vatîyen qey ho gejunê xo ra wina kenû. Belê mi hin zûna û fam kerd. Lakin ez vîna ma Miftî efendî de zi qalbikiri. Dê Miftî efendî se vînu.

Siddiq vînu: Miftî vînenû, o no fikir xo miftî ra vînu.

Miftî binê vîndenû, vînu: şue embazan xo biya kê ma. Ma mehkima nûnî rue, lakin embaz Eşref Emîn zi te de biya.

Roja bin Siddiq xeber dînu embazan xo. şand diyenû herkes yenû kêye yî Miftî. Miftî fikir xo kenû eşkira, o quran ra ayetan wînenû.

O vînu: Biewniyen mi ra, QURAN wina, wina vînu. Ma emşo vatê quran kenî. şima zi şahadê kenî. Eg îtiraz şima est, şima gereka vacî.

Herkes şahadê dînu û kes îtiraz nekenû.

Miftî vînu: Eşref beg ti zûnî ma emşo semdî çî ameyî îta. Ma îta de ameyî piyaser.

Eşref vînu: Ez nizûna Miftî efendî.

Miftî vînu: Eşo ti ûmê giney 45 seran, ti hama nezewiciyay, ma vazenî to bizewicn.

Eşref vînu: Şima zûnî efendî. Camiyerd bê zevac nibenû.

Miftî vînu: Zaf hol, ti vînu ez wazena bizewici

Eşref vînu: Belê miftî efendî.

Miftî vînu: Lakin yew şart ma est, eg ti qawil kenî, ez vîna.

Eşref vînu: Ez qowil kena miftî efendî, ti şart xo vac.

Miftî vînu: Bê Eşo embazî to ho îta di o. Eemin zi sey to ezebû. O serran de t ora pîlû, la hama zi nezewiciyawû. Emin guneko ma yew cîni ûnî, him to ri him zi Emîn re. Ti se vînu?

Eşref vînu: Tiway nêbenû, Miftî efendî, Emîn embazî min o

TC û Kurdî

Gelîyor Kuvayî Milliye, mili katliamlardan
(Ho yeno kuvayî milliye, qetliamanî milyan ra)
Orhan Kotan

Seyîdxan Kurij

Hefte ke vîyert 29î aşmê Octobere de serrê 81. ey Cumhuriyeti Tirkiya bi fermî ame firaz kerdîş.

Serekumhuri Tirkiya û Generalanî Tiriya bi yew zîwano zaf akerde qarekterî Cumhuriyet ardi ma vîr. Ez vîna ardi ma vîr, çimkî yew qisim Kurdan no serranî peyinan de qarekterî Cumhuriyeti xo vîra kerdîb. Derheqî Cumhuriyeti û Mustafa Kemal de nê serranî pêyanan myan Kurdan de pê destî tayê Kurdan sistematik propaganda o xelet yenû vilakerdiş. Belka tayê Kurdî no qide bawer kenî, la no yew iluzyonû.

No iluzyonî tayê Kurdan Serekumhuri Tirkiya Ahmed Necdet Sezer qisekerdiş xo ey 29î Octobere de xeripna. A.Necdet Sezer bi kilmkî îna va: "Tirkiya de herkes Tirkî, Tirkiya yew netew û yew devlet ra yena meydan û no hususu qanunî bingehin ey TC de ca girotû. Kes nêşkenû bedilnayîş no qanunî teklîf bikirû. TC yew devleta milliye û Komara Tirkiya têna pê destî Tirkan ameya ruenayîş. Xerci netewa Tirk Tirkiya de çî unsur çîna."

Serekumhuri TC raşt vînu. Devleta Tirk yew devleta milli (Nation Staat) ya. Xo ra heta na seserr piyerê devletan milli yî. Mustafa Kemal wext ke na devlet na rue, ey zûnayn o ho sekenû. Iluzyono pîl ke myan Kurdan de bû vila, nowo ke tayê Kurdan warzenî we, nişenî rue vînu; TC Kurdan û Tirkan piya naya rue. Na raşt niya, na verba rastiyê tarixî ya. Kurdan ruenayîş TC de xo ser yew rol nigirotû. La çî gune ke Kurdanî Bakûr de, bi hususi zi xortanî ma de vîri Tarîx(Tarih bilinci) û hafizaya kolektîf zaila. No rid ra şarî ma bîni tesîrî no propagandayî de mînenû.

Mustafa Kemal wext ke Stenbol ra yenû Anatolî, o bi generalanî û burokratani osmanliya yenû piye het. Cuwa ver çend çayan de bi nameyî " Cemiyeti mudafai hukuki" çend cemiyet bibî a. Hunc Kuvayî milliye zi rêz bibî. Armançî mudafat hukuki ey sereke o bi ke meverdi Ermeni tepiya biyerî erd xo ser. Çimkî inan ke nê komelî awan kerdîb, inan dest nabî erdî Ermeniyen ser. Myan inan de çend axa û eşraf Kurdan zi bî, la na nîna no mehna ke Kurd nê komelan de temsil bîni. Kuvayî milliye zi

nameyî inan ho sero, yew hezo milli, ey Tirkan bi. Prof. Dr. Baskin Oran nûsenû ke Kuvayî Milliye eşqîya, merdimanî muheberatî Ittihat Terakî, qetîlkar û çeteyan ra amehî meydan.

Konferansanî Erzurum û Sivas de Kurd nêamey temsil kerdîş. Çend eşraf û axayî Kurdan ke dest nabî erdî Ermeniyen ser şî nê konferansan. Xalit Cibril nêwaştû Kurd şuerî nê konferansan û nêverdawû tayê Kurdî şuerî nê konferansan.

Meclisa yewin ey Tirkiya(TBMM) meclisa Kurdan û Tirkan nîya. Kes ke amê na meclis bi iradeyî şari Kurdistan nêame. Kemalistan xo parlementerî na meclis vîcnayî. O wext Kurdanî Kocgiri ra Alisan û Haydar Begî ifraz kerdû. Kemalistan Kocgiri de çî qetliam kerdû ho veri çiman di o. Meclisa yewin de 337 parlamentar ra 72 Kurdî. Eşkirawo ke verba 337 tenî 72 ten nêşkenû tek qanûn vecû.

Tayê Kesî tim û tim çend nameyanî û qisekerdişanî Mustafa Kemal ûnî rojev. Wext ke insan xo nêxapînu, îta de niyeti Mustafa Kemal zaf akerde o. O tayê Axa û Şexan re nameyan şawenû, yeqû dest û linganî inan, la inan re wazenû ke Ingilizan re û roşnîvîranî Kurdan re dur vindirî. O wext roşnîvîrî Kurdan, endamî "Kürt Tealî Cemiyeti", bi hususi zi Bedirxanî û Cemilpaşazedeyî wazenî Kurd xo ser hereket bikirî. Mustafa Kemal hol zûnu ke yew şaro bêrexis-tin û bê roşnîvîr lez yenû xapînayîş. O zaf hewl dînu ke Kurd xo ser yew ozne niyebî, tim û tim bin kontrolî ey de bîmîni. No rid ra Mustafa Kemal Meletya de eskeriya şawenû Celadet û Kamiran Bedirxan, Kadri Cemilpaşa û Major Noel ser. Major Noel ingiliz bi û inan waştîyenî nîfus Kurdan tespit bikirî. Kurdan o wext ingilizan de itifaq bivîraştîyen, belka ewro devleta Kurdan bi.

Çend rojî cuwa ver yew kombîyayîş de Prof. Dr. Baskin Oran va ke Mustafa Kemal roja verin ra waştîyen ke yew Devleta Tirk ruenû; ey têna binê hevî da Kurdan. Raştiyê tarix na ya, wa kes him xo him zi şari ma nêxapînu. Eqsê nê verba rastiyê serran vîstana. O esir, esirî devletanî milli(Nation Staat) bi. Mumkun nebî ke Tirk eqsê nê xo tiyobiyarî.

Mudurîyeta Nufus a Amed nameyî „Xunav“ qebul kerd.

Amed - Tirkiya de ê kesan ke nameyî inan de herfî sey "X" "W" û "X" estî nêşkenî bi fermî nameyî xo qeyd bikirî. Nê herf elfaba Tirkî de çîni. No rid ra bi seyan Kurdî sare dawû mehkima re.

La hefte ku vîyert îdareyî nufus ey Amed nameyî Helin Xunav qeyd kerd û nufusa ayê da ci.

Alaqa: seyidxan@peyama-kurd.com

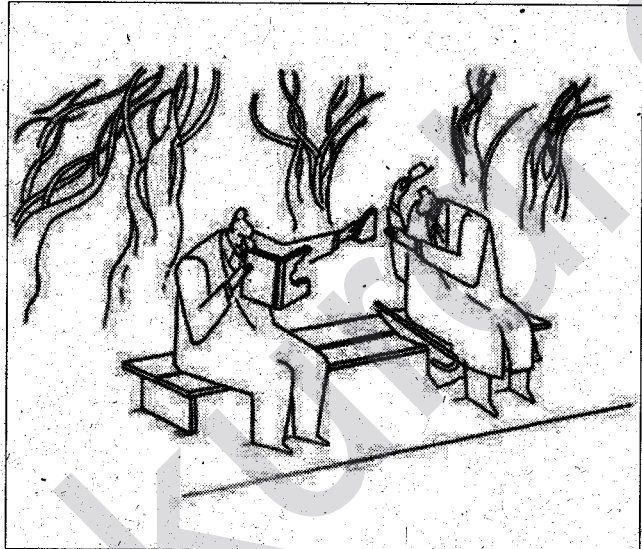
خه سارناسی گرفت و له مپره گانی سهر پئی پهره سندن

فهرهنگی

عزیز و دلایلی - مه هاباد

بهسی دووهه

به دواى ۲۱ جزیره دانی ۱۹۹۷، شنه بایک هلکروئ و بز کورته ماوه یک زور نهمای گوفار و پروژنامه بوژانه و چرویان دمرکرد. بره پیدانی روانگی رخنه و لیکدانوهی بنه پرتی دیارده گانی کومه لایته، تابووری، چونه سهری پلهی زانیاری خلک، هردها ناسایی بوونی سیاست و مبهسته گانی سیاست له زهینیهتی حاکمیهت و نهمای کومل، له دهسکوت گانی نهم پرتی بوو. بلام زوری نه خایاند و هک نهوهی روشنگری و وریا بوونهوی کومل له مافی زوای خویان بو ژانیکی سهرهست و ناسایی بوونی رخنه له کم و کوپری و ناکوکیه گان، پانوازانای دهسلاتا جیهی کی نهبوو. دلراوهی نهویان هبوو که نکا مشرووعیهت و زهوا بوونیان بکویته بره پرسیار و نترسی. لاوروف له کتیبی نامه گانی میژوویی دا دهلج: "پیشکوتی کومل و مروقایتهی لهو که سانهویه که بیزی رخنه گرانایان هیه، به وتیه کی تر، بییر و پای نقد و رخنه، بزوپنیری پیشکوتن و پهره سندن"

(به هر حال دیتان و بیستان چ هات و چ پویی... داسپاندن و به زور قبلاندنی فهرهنگی پیلان بو پاسادانی شکانی قلم و بهستی زمانی پروژنامه وان و پلکیش کردنیان بره دادگاکان و...

بارودوخیکی وهما دهیته هزی نزم بوونی زانیاری و فهرهنگی پهره سندن له نینو کومای خلکدا.)
 نهمه له حالیک دایه که بهر چاوترین شانازی ولاتانی پهره سندنو له بهستی فهرهنگیدا زیاد بوونی ژماره و تیراژی کتیب و پروژنامه، به واتیه کی تر نهمایه فهرهنگی خویندنهویه.
 نهموونی ولاتانی بره پهره سندن سماندووییته که بهیژ نهبوونی بنه گانای دیموکراسی و کیشانی تیلبند و دیوار به دوری (قلم) و هک کوسپکی گوره له سهر پئی پهره سندنی فهرهنگی، مزارای نقد و پرسیار و ورد بوونهوه ده گانه شوره گات، له همل و مرچیکی نهوتودا گلی هیوا و بهداهاتووی پروتاک ناپشکوی و باغچی بهختهوهی دهیته درک لاند.
 به وتی شاعیر: گولم هریمی زونگ و زهل چلون نهیته چاره گول

گرتان دووهه فاکتوری گرینگ له پهره سندنی فهرهنگی هر ولاتیک، نهمای پهره ورده و پراهنانه. بو لیدوانی نهم مبهسته براره دریکمان دهی له مابین شیهوی پراکتیزه بوونی یه کی له فاکتوره گانی گریگی نهم پروژنامه له دوو ولاتی لیک جیاواز. یانی ههول دهرسی پزلی یه کم سهرمقای له نوان ژاپون - وهک ولاتیکی پهره سندنو. و تیران وهک ولاتیکی بره پهره سندن - هلبت دوو ولات که له سهرمقای سدهوی بیسته له باری گلی پارادایمی سیاسی، تابووری، ویکچوونیک زور نهمایان هه بووه.
 به درژیایی تمندی دهمان نسللی نهم ولات له یه کم سالی قوتابخانه، دوا فیروونی پشته گان، گویان له دهرسه پیر کردوین: بابا نان داد / آب داد
 له درژیوی وتار، به پئی دهرمان سور دهیین له سهر سماندنی نهم مبهسته که نیورهوکی دهرسی نیوبراو پنهاندی هیه به پیشکاتهی سیاسی، فهرهنگی، جامیهی تیران. بلام له ژاپون پاش فیروونی پشته گان یه کم دهرسی پزلی سهرمقای بهم چاشنه:

ژاپون فقیره - دهی کار بکین
 نیستا تارپیک دهمینهوه سهر نمونهی یه کم:
 (له روانگی دهرهوناسی کومه لایتهویه

یانی زهر لیدان له عیزتی نفسی مندال وگنخانی تووی پرسیار و ورد بوونهوه. تنیا دهست گرتنهوه و ههست کردنی سیبری باوکه له قوتابخانه ولواز بوونی نهمایه ههول و تیکوشانه.)
 بلام له روانگی کوملناسی، سیاسیهوه: جامیهی تیران سهره مانیک زور له زور تهوژی فرمسیونی پیشوو یانی فزولیزمدا بووه. چ له شیوه ژبانی کوچری، چ نیشته جیتی و چ له سهردهمی حکومتی نهماره گان، (سهروک عیل و عاشیره و نهمارهت وهک ریبریکی کاریماتیک وهک "باب" له مانای گشتیدا، دهسلاتی هبووه به سهر گشت کاروباری کومل.)

به واتیه کی تر گشت بایته گانی ژبان وهک: بریاری شهر و ناشتی، دابهشینی رسق و داهات به نامازه پنجهی نهوهوه بهزیوه دهجوو و بهس. له بواری فهرهنگیدا تنیا یهک بوچوون او یهک بییر و یهک دهنگ زایلهی هه بووه له نینو عیل و تایفدا. نیستاش دهیین نهم بزچوونه له دهرسی نیوبراودا دوویات بزتوه، یانی زیندوو راکرتی نهمای فیگری باب مزنی له زهینی مندال. یانی لیک گریدانی سهردهمی نیستا به فهرهنگی سونهمتی پیشوو و هردها سماندنی شیوازیک له حاکمیهتی سیاسی که هه سوو کاروباری کومل پیومندی به بییری "باب" موه هیه له مانای گشتیدا و فری به ههول و تیکوشانی نهمایان کوملوه نییه، یانی ناماده کردنی زمینی منال بو قبول کردنی چاره نووسی دیاری کراوه. به واتیه کی تر ناماده کردنی زهینی منال بو وهگرتی یه کم دهرسی فهرهنگی (انقیادی) خز بهستنهوه.

بهر له شورش ۱۹۷۹، بلاو بوونهوی پوستیر و دروشمی: "شاسیبری خواجه" و ... دهرسی دووهه بوو له پیناو پنهو کردنی نهمای فیگری باوک مزنی نیستیک که (تایزایا برلین) له بارهوه دهلج: بیزاریم له نهمای باوک مزنی نهوه نییه که دژ به بییر و نهمای نیسانیه: بهلکو له سووکایتهیه که دژ به هرچی من له نیسان بوونی خزم تیکوم"، له کاش و ههوایه کی نهوتودا وهزارتی پهره ورده و بارهینان ههول دهه له پئی نیوهوکی دهرس و بهسار نامه گانی تیداری، نهم بزچوونه به سهر ماموستای بهریزی قوتابخانه بهسپین که زورتر خوی له حاست ویست و دلخوازی نهمای بهرپرس و دهرهست بزنج، نهک له پیناو پروون کردنهوه و گهشانهوهی بییری قوتابی. له لایه کی تر لاری قوتابی: له ناکوکی و دژایهتی بدهموام دایه له گال کاتی نیستا و جیهانی ناواته گانی؛ بهم مانایه که ناموژگاری و هاندانی دایک و باب و ماموستا بو خویندنی بی وچان له لایین، دیتن و تیکیشتن له راستیه که زوریهی خویندکارانی زانستگا تمنانت پاش تهواو بوونیش له نیوخوی ولاتا دهراوکی پروونیان له بدهم نییه، کوابوو نهمای قوتابخانه وهک نهکی نامانج و هیواری

دنداری هه لکهوت زاهیر له کهل:

هونه ر مهند هیقی

ساتیک دهچینه شه قلاوه بز نهوهی له نزیکهوه به ههست و بییری هونه ر مهندی که شو شاروچکه جوانه شاره زابین، هیقی یه کیکه لهو خانمه دهنگ خوشانهی شاروچکهی شه قلاوه، خاوهنی چند به ره مینگی جوانه. بز زیاتر ناسینی نهم هونه ر منده نهم چاوپیکه وتنه مان له گه لدا سلزدا.

پهمای کورد: دوا برهسی هونریان

پهمای کورد: چون دهرهوانته ژبان، وتا چ نهمایهک سهری کاره هونریه کانت نه کیته؟
 وهلام: من ههیشه که شیبیم به ژبان و، بهر ایبر به کاره هونریه کانم و زور حز له ژبان نه کم.

پهمای کورد: هونر چییه؟

وهلام: هونر لای من شتیکی زور پیروژه و مهاله بتوانم بهی هونر بزیم، هونر واتای ژبانی تازه و نئی بوونهوه.

پهمای کورد: حاز به چ ستایلیکی موزیک

وهلام: حاز ده کم بره مبه کانم هه مهنگ بیت، زوری ستایله گانی تیاییت وهک ستایلی پز، نهمیسک، کلاسیک.

پهمای کورد: هکر روو به زوری رخنه

پهمای کورد: هکر روو به زوری رخنه بوویت له سهر کاریکی هونری، هلو رست چییه؟
 وهلام: هونرمند نییه کم و کوپری تیا نهی، منیش وهک و هونرمنده گانی تر بهی کم و کوپری نیم، زورم پیخوشه که رخنم لیکیری بز نهوهی خاله لاوازه گان چاره سهر بکم، بلام پیوسته نهو که سانهی که رخنه نه گرن رخنه کانیان تنیا بو بریندار کردنی ههستی هونرمنده که نهیته، ههروها نهو که سهی رخنه نه گری نهی شاره زابی تهواوی ههین لهو بایته دا تیجا رخنه بگری.

پهمای کورد: داواپهکت هیه له شاعیران؟

وهلام: به هیوای نهم شاعیرانی نهم تویک به باشی گری له گورانی میله تانی دیکه بگرن، بو نهوهی بتوانن تیکستی گورانی بنوسن چونکه نهم کیرو گرتیکی یه کجار زورمان هیه سبارت به تیکستی گورانی چونکه نهم کاره دهییت هونریانه بگریت چونکه گورانی هونره.

پهمای کورد: هیقی هونرمند چون دهرهوانته هونر، به هیوهی تارموزو یان پیسه؟

وهلام: هونر لای من پیسه نییه، بهلکو تارموزویه که له دلمایه هر له منالیهوه نهم تارموزوم هه بووه، که رژیکی بیم به هونرمند. وایزانه هیشتا هونرمنده گانی کورد هونره که یان پیسهی دوومه، بزیه کس ناتوانیت به هونره که بزیه. نهیته کاریکی ههیت و دهسکوت که شی له هونره که یان سهرف بکات.

پهمای کورد: راستی لای هیقی چی

وهلام: راستی نهو وشه پیروژه که سرفی چاک و رهوش باش جیا نه کاتهوه له سرفی خراب، پیوسته بهر له ههسو شتیکی سرف له گال خوی راست بیت، بو نهوهی بیته جیتی تمنای نهو که سانهی مامله یان له گال نه کات.

پهمای کورد: سهرودی رفراندوم شاکاری

وهلام: راستی نهو وشه پیروژه که سرفی چاک و رهوش باش جیا نه کاتهوه له سرفی خراب، پیوسته بهر له ههسو شتیکی بیته جیتی تمنای نهو که سانهی مامله یان له گال نه کات.

پهمای کورد: رای نهمه چییه سبارت

وهلام: ناواتی ههسومان زاپرسی خلک و نهمایه کانه سبارت دهیته سبارت و تیکست و تاوژ و دهنگی نهو سهروده.

پهمای کورد: هیقی حاز به دهنگی کن

وهلام: هر گورانی تیکستی تابه مندی خوی هیه، من گری له ههسویان ده گرم به تابهیته گورانی پیته چاکه گان.

پهمای کورد: چی بگریت تا هونری

وهلام: یه کیرونی هونرمندان، دروستیرونی سندیکی هونرمندان، پشتیکریکردنی هونرمندان که بتوانن به هونره که یان بزین، سهرقالی کاری دیکه نهم هردها دروستیرونی کومپانیای هونری بو له نهم سترگرتی CD ی هونرمندان. هیوام وایه نهم ههول له لاین خومانوه دهسپیکات و نهمی چاک هه لیزیرین بو نهوهی دهسلاتارانی حکومتی بو لاپهری ۶

د رامنځ‌وړونې ښهالنه

د همدغې هېواد ټولې

۴- ډر سټروفانيس Astrophane یوناني کورښتیا نروسی پلیمېرې یوناني ترسټروفانيس له سالې ۴۷۸ پېر له دایکېزوه، فیلزېوسې پارکې هوروک خړې تاشاګران دواړه، نورهې شاپېنې پاسه کې ناستروفانيس سردمې شماليېتې خړې له تاسوردمې و بهختارېدا له نسمیا به بسر دېبات، پاش خړیندن دست به کورښتیاووسپن دهکات، په لالام له سره تادا له ږیر چند هوروک نیتراپوره کورښتیاپه کاني بهلوی راستې خړپوه نېشان دېبات و لږېر توه وژر چار دزاداکاني به ناوې خوازیاپوه پښکېش کردوو.

ترسټروفانيس له ماروې شمې هورنړیما نړیګېتې چل شاوروې کورښتیا نروسیه، په لالام لږ ژماروې تنیا حقیقیان له نورتان رزگاربان پروه و لاروېتوه له وراښ:

- * شاوروېدې ناستروفانيس (فارسانان) (۴۲۴ پز)
- * شاوروېدې هوروکان (۴۲۳ پز)
- * شاوروېدې ناڅې (۴۲۱ پز)
- * شاوروېدې پالنه کان (۴۱۴ پز)
- * شاوروېدې هتګه کان (۴۲۲ پز)
- * شاوروېدې ناستروفانيس (۴۱۱ پز)
- * شاوروېدې کورښتیا (۳۹۲ پز)

د شاوروېدې ناستروفانيس (۳۹۱ پز) شاوروېدې پورق کان (۴۰۵ پز) شاوروېدې پلټوس (۳۸۸ پز) کورښتیا کاني ترسټروفانيس له میژووی درازادا به کورښتیا کون دادمړیځ و میژوو نوروېدې شاورو درانا کورښتیا کان به جز دادمړیځ:

چورې په کمې: کورښتیا کون، که له سره تاي شمېرې پلټوېنېسوه تا سالې (۴۰۴ پز) دپارښکېدووه.

چورې دوومې: کورښتیا ناروند، له پاش سالې (۴۰۴ پز) دمستېدکات تا سالې (۳۳۱ پز) واته شو کاني که دمستېدکوی کوره دمسالات به دست دهکوت.

چورې مېلمې: کورښتیا نړوې، که له پاش ساله کاني (۳۳۱ پز) دمستېدکای کورښتیا کاني ترسټروفانيس کورښتیا کون، سمبارت به رووداوی کون و ناستروېدې سپاسې و په لروونکې کورښتیا له ناستروېدې یوناندا دادمړیځ، له هوروی زياتر سمبارت به شمېرې پلټوېنيس پروه. پلټوېنيس ناوې دورښکېه، که دهکوتېه پاشوروي یونان، شو دورښکېه کورښتیا شهروه کاني تانيزا (تسینا) و سپارنا پروه. پاش توره که ترازیښا لرونکې پښکېون و هتګه کاني مازني دما کورښتیاش خوشبختانه تروانې هاروڅانې ترازیښا پښه کورښتیا کونوکې وندمېدې پوتانوه، له سره تادا کورښتیا له جزایر کاني مېوېنېسوسې کوروما تا

د هماغې و همدېکېچېشان له رڼې نروستې و گڼتوکړکانيانوره، شو کوروه په لای تپوره نروني کارې به څرګندل، تسمیلان چپاوازه ناستروېدې چپان، په روداوی کون و تاسروېدې کورښتیا پوره و سورون له زال شاوروېدې کورښتیا پوره و تکره کاندنا، لږ هورنېدمنده تپیراهم چپان و هورن غریب و شوان عتروف و کاروان چپان و چندین هورنېدمندې تر.

په پای کې: علمي بهرمنان چون د هماغې پوښتنې له حلونې، نوکې پکېپوره؟
وولای: علمي بهرمنان، له دمردمېدې سیمه یاهه بهر خانی بارکېښې بهدلمړیزینتېرې سیمه یاهه بهر خانی دماغس، چپانې بهر خانی کانیښ میسره د هماغې چپانې بهر خانی کانیښ کورون و خوشیان شانازي دهکون پوهه که کورندن، علمي بهرمنان خړې هملیت نارواته خوارم سردانې کورستان بکم نارواته پښکې نیتروېکې بکم

په پای کې: دواړه وخت به په پای کې پوهلای شو، څرګند کولای شو، و له ناکوره سره ګرځولای شو، د هماغې و خړېدې کوم داهاوردو زياتر پوزېږمېږنال پښت.

ښه وړه شپه د هېوادې بزونه وې هونډرې کورډې دده وې

د همدې دووه م

هېښت، هر خوشمان کورښتیا کان د لیلې " سرچ نښه دهکګان خوش پوښ پښت". نیدې هر نورهښه دوزانې سی دی " کبان دهکوتېه بازار و له هزار لاره دموړیان بر لیدمدریت، به راستې بیزارم لږ شپه کورښتیا و به دوزښکاري کورډورې له قلم ددهم، دپاره خوشبختانه له پال شو پاشا ګرځانیدېشدا، هیشا شورسوارانې شو براره، چورمه کولې رنګا و رنګ و ترن خوشیان چاندپوره و مچینن چندین ښې پرتوانې دکادېبې له کوردهستان داموزاره و فڼکه شمالکې موسیانی کورډېش له دیوی روزهلاتوره، نورهښه تر روزهانې دهخانه دلانوره، دنگې کیت به دلای: " کوراني و موسیانا چورمه کول، یوه هر پکې له دنگه رسمنه کان به شپه یه پکې کارت تپنده کات... دنگ هې شپه یه پکې پاشانې پریه، هې نرې و کبان دلاوښ، هې سوزې کورډې له کورډوریا، یوه کورې له زور کورښتیا دکم وک حالتې، کاکاران، روهانې، عالمې، بهجهت په چیا و، وژرې ترېش که

هېښت، هر خوشمان کورښتیا کان د لیلې " سرچ نښه دهکګان خوش پوښ پښت". نیدې هر نورهښه دوزانې سی دی " کبان دهکوتېه بازار و له هزار لاره دموړیان بر لیدمدریت، به راستې بیزارم لږ شپه کورښتیا و به دوزښکاري کورډورې له قلم ددهم، دپاره خوشبختانه له پال شو پاشا ګرځانیدېشدا، هیشا شورسوارانې شو براره، چورمه کولې رنګا و رنګ و ترن خوشیان چاندپوره و مچینن چندین ښې پرتوانې دکادېبې له کوردهستان داموزاره و فڼکه شمالکې موسیانی کورډېش له دیوی روزهلاتوره، نورهښه تر روزهانې دهخانه دلانوره، دنگې کیت به دلای: " کوراني و موسیانا چورمه کول، یوه هر پکې له دنگه رسمنه کان به شپه یه پکې کارت تپنده کات... دنگ هې شپه یه پکې پاشانې پریه، هې نرې و کبان دلاوښ، هې سوزې کورډې له کورډوریا، یوه کورې له زور کورښتیا دکم وک حالتې، کاکاران، روهانې، عالمې، بهجهت په چیا و، وژرې ترېش که

شانزوی "لوکوز دښ" په بغا ۱۹۷۳- ماموستا رفیق چالاک، شانزور قادر رشید، محمده نیکوز

و سیمتا و ... توره هر کورښتوره هورنېدمند خړې له خړیبا بلانېکې و ښکړ پوره سیمتان بهحالېش نښت توره په دلنښاپوره وژر سهخت.

په پای کې: د هماغې پوښتنې له حلونې، نوکې پکېپوره؟
وولای: علمي بهرمنان، له دمردمېدې سیمه یاهه بهر خانی بارکېښې بهدلمړیزینتېرې سیمه یاهه بهر خانی دماغس، چپانې بهر خانی کانیښ میسره د هماغې چپانې بهر خانی کانیښ کورون و خوشیان شانازي دهکون پوهه که کورندن، علمي بهرمنان خړې هملیت نارواته خوارم سردانې کورستان بکم نارواته پښکې نیتروېکې بکم

د هماغې و همدېکېچېشان له رڼې نروستې و گڼتوکړکانيانوره، شو کوروه په لای تپوره نروني کارې به څرګندل، تسمیلان چپاوازه ناستروېدې چپان، په روداوی کون و تاسروېدې کورښتیا پوره و سورون له زال شاوروېدې کورښتیا پوره و تکره کاندنا، لږ هورنېدمنده تپیراهم چپان و هورن غریب و شوان عتروف و کاروان چپان و چندین هورنېدمندې تر.

د همدې دووه م

هېښت، هر خوشمان کورښتیا کان د لیلې " سرچ نښه دهکګان خوش پوښ پښت". نیدې هر نورهښه دوزانې سی دی " کبان دهکوتېه بازار و له هزار لاره دموړیان بر لیدمدریت، به راستې بیزارم لږ شپه کورښتیا و به دوزښکاري کورډورې له قلم ددهم، دپاره خوشبختانه له پال شو پاشا ګرځانیدېشدا، هیشا شورسوارانې شو براره، چورمه کولې رنګا و رنګ و ترن خوشیان چاندپوره و مچینن چندین ښې پرتوانې دکادېبې له کوردهستان داموزاره و فڼکه شمالکې موسیانی کورډېش له دیوی روزهلاتوره، نورهښه تر روزهانې دهخانه دلانوره، دنگې کیت به دلای: " کوراني و موسیانا چورمه کول، یوه هر پکې له دنگه رسمنه کان به شپه یه پکې کارت تپنده کات... دنگ هې شپه یه پکې پاشانې پریه، هې نرې و کبان دلاوښ، هې سوزې کورډې له کورډوریا، یوه کورې له زور کورښتیا دکم وک حالتې، کاکاران، روهانې، عالمې، بهجهت په چیا و، وژرې ترېش که

هېښت، هر خوشمان کورښتیا کان د لیلې " سرچ نښه دهکګان خوش پوښ پښت". نیدې هر نورهښه دوزانې سی دی " کبان دهکوتېه بازار و له هزار لاره دموړیان بر لیدمدریت، به راستې بیزارم لږ شپه کورښتیا و به دوزښکاري کورډورې له قلم ددهم، دپاره خوشبختانه له پال شو پاشا ګرځانیدېشدا، هیشا شورسوارانې شو براره، چورمه کولې رنګا و رنګ و ترن خوشیان چاندپوره و مچینن چندین ښې پرتوانې دکادېبې له کوردهستان داموزاره و فڼکه شمالکې موسیانی کورډېش له دیوی روزهلاتوره، نورهښه تر روزهانې دهخانه دلانوره، دنگې کیت به دلای: " کوراني و موسیانا چورمه کول، یوه هر پکې له دنگه رسمنه کان به شپه یه پکې کارت تپنده کات... دنگ هې شپه یه پکې پاشانې پریه، هې نرې و کبان دلاوښ، هې سوزې کورډې له کورډوریا، یوه کورې له زور کورښتیا دکم وک حالتې، کاکاران، روهانې، عالمې، بهجهت په چیا و، وژرې ترېش که

شانزوی "لوکوز دښ" په بغا ۱۹۷۳- ماموستا رفیق چالاک، شانزور قادر رشید، محمده نیکوز

و سیمتا و ... توره هر کورښتوره هورنېدمند خړې له خړیبا بلانېکې و ښکړ پوره سیمتان بهحالېش نښت توره په دلنښاپوره وژر سهخت.

په پای کې: د هماغې پوښتنې له حلونې، نوکې پکېپوره؟
وولای: علمي بهرمنان، له دمردمېدې سیمه یاهه بهر خانی بارکېښې بهدلمړیزینتېرې سیمه یاهه بهر خانی دماغس، چپانې بهر خانی کانیښ میسره د هماغې چپانې بهر خانی کانیښ کورون و خوشیان شانازي دهکون پوهه که کورندن، علمي بهرمنان خړې هملیت نارواته خوارم سردانې کورستان بکم نارواته پښکې نیتروېکې بکم

د هماغې و همدېکېچېشان له رڼې نروستې و گڼتوکړکانيانوره، شو کوروه په لای تپوره نروني کارې به څرګندل، تسمیلان چپاوازه ناستروېدې چپان، په روداوی کون و تاسروېدې کورښتیا پوره و سورون له زال شاوروېدې کورښتیا پوره و تکره کاندنا، لږ هورنېدمنده تپیراهم چپان و هورن غریب و شوان عتروف و کاروان چپان و چندین هورنېدمندې تر.

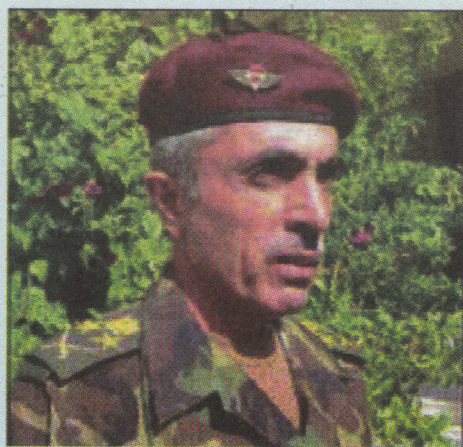
په یامی کوردر

ژماره ۹ (سالی یه کم)

روژنامه به کی هفتانه ی گشتیه

۲۰۰۴ / ۱۱ / ۵

ژنه رال زبیری:
پیشمه رگه ی
کوردستان
ده بیته
به شیک له
له شگری
ناتو

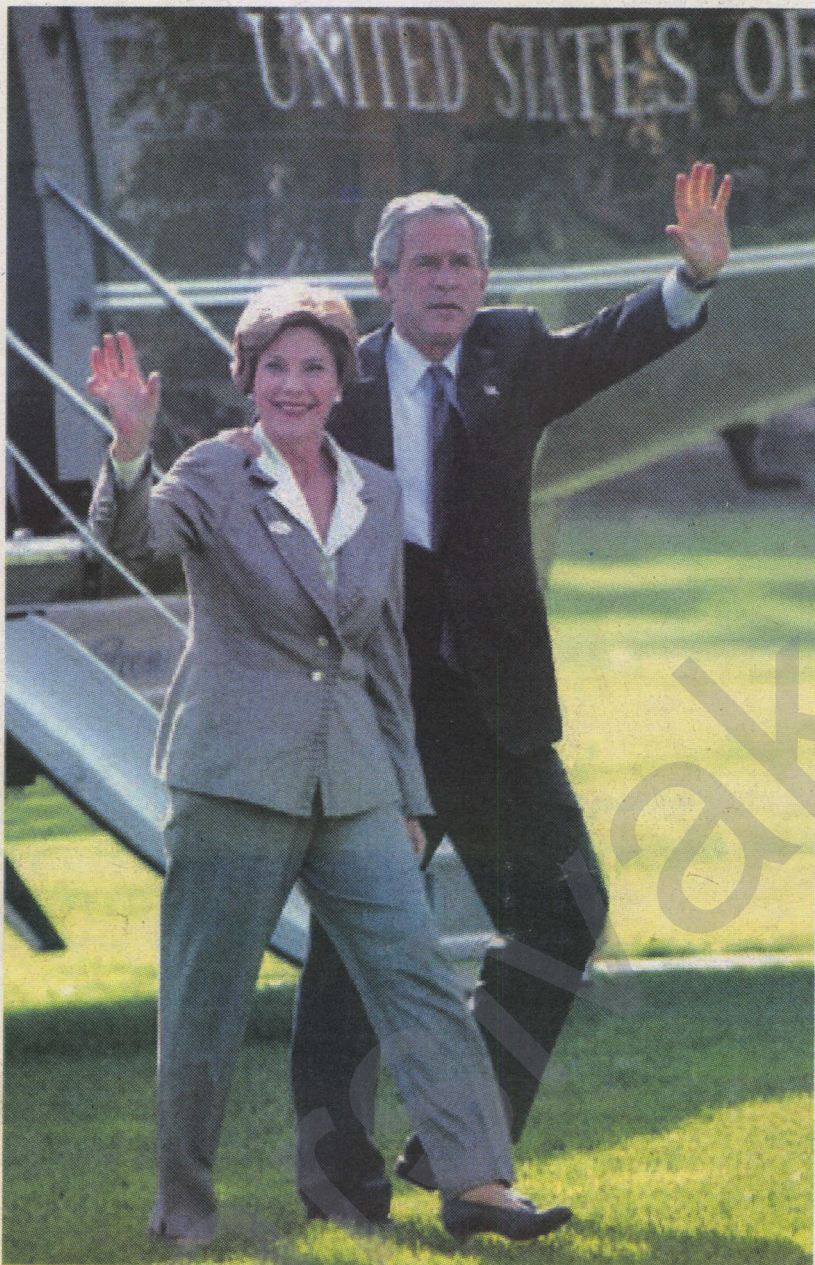

لاپه ری ۲

بۆش بر دییه وه

هه لێژاردنه وه ی بۆش راستی سیاسه تی دژه تیرۆری سه لماند
هیچ پالیئورویکی دیکه له سالی ۱۹۸۸ هوه دهنگیکی وا
زۆری به دهست نه هیناوه

له دوا ی مملانییه کی سهخت له نیوان ههردوو پالیئوروی کۆماریه کان و دیموکراتیه کان، سه ره نه جام جۆرج بۆش توانی سه ره که وتن به دهست بیئت و جۆن کیری بیه زینیت. هه ره له م باره شه وه راپۆرت هه وه اله کان ئاماژه یان به وه دا که سیناتۆری دیموکراتی جۆن کیری په یوه ندی ته له فونی به بۆشه وه کرد و دانی به به زاندنی خۆیدا نا. ئەم مملانییه به رده وام بوو تا ئەو کاته ی که هیشتا دهنگه کان و یلایه تی ئوها یۆ ئاشکرا نه کرا بوو، به لام پاش ئه وه مه سه له که په کجار روون و ئاشکرا بوو. له لایه کی دیکه وه ئەندی کارد قسه که به ناوی کۆشکی سپی ئەمریکا رایگه یاند که بۆش خۆلیکی دیکه ی سه ره کایه تی ئەمریکا برده وه و گۆتی: بۆش دهنگیکی وا زۆری به دهست هیناوه که هیچ پالیئورویکی دیکه له سالی ۱۹۸۸ هوه به دهستی نه هیناوه، ههروه ها یه کم سه ره که له

دۆزی کورد و ئاینده ی تورکیا

• گه لانی ئەوروپا زۆر به بیزاریه وه ده روانه مه سه له ی وه رگرتنی تورکیا له یه کیتی ئەوروپا.
• کورد گرنگترین کلیلی تورکیایه بۆ چونه ناو یه کیتی ئەوروپا.
لاپه ری ۳

به بۆنه ی یادی ۲۱ ساله ی شه هیدبوونی مامۆستا حه سه نی قرلجی

• یه کیک له خۆشه ویستری و نزیکترین دۆستانی پیشه واز قازی محه مه دی.
• پتر له ۱۶ سال روژی نیو سه عات به رنامه ی رادیوی به زمانی کوردی پیشکesh ده کرد.
لاپه ری ۶

هه لێژاردنه کان عیراق له روانگه ی کورده وه

فیدراسیون تا وهکو له ئاینده دا ولاتیکی سه ره به خو بتوانین به دهست بهین. هه لێژاردن له عیراق ئالۆزه، به لام له سه ر کورد خزی وه ستاوه داوا ی چی دهکات و چی دهویت. ئەمرۆ ساتیکی وا هاتوو هه ئاراه به تاییه تی فیدراسیون که خزی دهستیشانی کردوو و ئەوه بۆ گه لی کورد زۆر گرنگه.

دکتور موسا که ئال - که سایه تی رۆشنیری و ئەکادیمی باکوری کوردستان - پارسی

ئهو هه لێژاردنه ی ئیستا له عیراق دهکری دهرفه تیکی میژوویه بۆ هه موو خه لکی عیراق چونکه یه کم جاره بۆ کوردستان دهرفه تیکی گرنگه چونکه دووه مین جاره و پیشتر سالی ۱۹۹۲ هه لێژاردنی لئ. ئەنجامدراوه. کوردستان خزی نمونه یه کی دیموکراتیه له عیراق و ده توانم بلێم له رۆژه لاتی ناوین چونکه رۆژه لاتی ناوه راست وهکو ئەو دیموکراتیه ته ی ئیستا له کوردستان هه به له ناو ولاتانی موسلمان و دیموکراتیه تیه. به لام له شه ره کانی تری عیراق ئەوه دروست نه بووه و ئەوه دهرفه تیکی باشه بۆ گه لی عیراق له سه رده می رۆژی پاشایه تی و کۆماری هه لێژاردن نه کراوه. له ولاتانی دیموکراتی جیهان به لایه تی کم دوو سه د سال دهین هه لێژاردنی دیموکراتی ئەنجامده دن به لام رۆژه لاتی ناوه راست تا ئیستا دیموکراتی له ولاتانی موسلمان چی به چی نه بووه، عیراق ده توانی ت بیته نمونه ی

غه نی بلوریان که سایه تی سیاسی تیکر شه ری رۆژه لاتی کوردستان - ئەلمانی

ده بی هه لێژاردنیکی دیموکراتی له ژیر چاودیری نه ته وه یه کگرتوو هه کان و ولاتانی هاو په یماندا بئ. ئەگه ره ئه وه به دروستی جیه چی بکری، ئەوا رووداویکی دیموکراتی میژوویی و کاردانه وه یه کی له سه ره ته وه کان و دانیش توانی ناوچه که ده بی. بۆ ئەوه ی هه لێژاردنه که ره وا و جیکای متمانه بیته چه ند شتیکی سه ره کی ده بی پیکیت:
۱- ناوچه ته عریبکراوه کان بگه ریند ریته وه بۆ خاوه نه کانی.
۲- سه ره ژمیزی دروست له ژیر چاودیری نه ته وه یه کگرتوو هه کان بکری و به بئ فر وفیل.
۳- کوردانی به شه کانی جیا جیا ی عیراق دهرفه تیان پیدریت له وه هه لێژاردنه ی کوردستان به شه دارین.
۴- دهرفه ت بدریت به کوردانی هه نده ران به شه داری له هه لێژاردن بکن.

عه ریز میرانی - باشووری کوردستان - ئەندامی په ره مانی شاری شینه نا له نه مسا له سه ر لیستی پارٹی سوسیالیستی دیموکرات

من هه لێژاردن به شتیکی زۆر گرنگ ده زانم ئیستا کاریکی زۆر سه خته له کوردستان و به تاییه تی له عیراق. به لام هه لێژاردن تا که ریگایه تا وهکو خه لکی عیراق به ناشتی و نازادی بزین به تاییه تی مافی گه لی کورد به شیوازی

دیدار له گه ل هونه ره مند هیشی

لاپه ری ۵

